

Najczęściej zadawane pytania

Wersja: 1.2, 13.01.2021

Szanowni Państwo,

Przedstawiamy listę odpowiedzi na pytania, które mogą pojawiać się w odniesieniu do Programu rządowego dotyczącego wsparcia finansowego Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w związku ze zwalczaniem skutków epidemii COVID-19 w Polsce w ramach rządowej Tarczy Finansowej 2.0. Materiał będzie aktualizowany w miarę pojawiania się kolejnych pytań w sprawie Programu. Jeśli nie znajdą Państwo odpowiedzi na nurtujące Państwa pytanie w poniższym Kwestionariuszu, zachęcamy do skorzystania z formularza kontaktowego na stronie <https://pfrsa.pl/tarcza-finansowa-pfr.html>.

Zwracamy jednocześnie Państwa uwagę, że materiał ma charakter ogólny i nie stanowi porady prawnej, zaś ostateczna ocena sytuacji przedsiębiorcy będzie dokonywana w oparciu o całokształt okoliczności jego konkretnie dotyczących, z uwzględnieniem postanowień umowy subwencji finansowej oraz Regulaminu, jaki zostanie mu przedstawiony do akceptacji przed przystąpieniem do procedury udzielenia wsparcia w ramach Programu, oraz regulacji wewnętrznych PFR.

Spis treści

1	Definicje.....	2
2	Pytania ogólne	4
3	Warunki udziału w Programie	12
4	Wydatkowanie subwencji finansowej.....	37
5	Zasady umorzenia subwencji finansowej dla Mikrofirm	38
6	Zasady umorzenia subwencji finansowej dla MŚP	40

1 Definicje

1.1 W niniejszym dokumencie używane są następujące pojęcia i definicje:

„Koszty Stałe” oznaczają faktyczną stratę brutto (wynik finansowy przedsiębiorcy przed opodatkowaniem, uwzględniający zysk/stratę z działalności operacyjnej oraz koszty i przychody finansowe) w okresie od 1 listopada 2020 do 31 marca 2021 r., wykazaną przez Beneficjenta w rachunku zysków i strat lub innych dokumentach sprawozdawczych, z wyłączeniem rezerw na utratę wartości aktywów oraz uwzględniającą pomoc publiczną uzyskaną z innych źródeł (otrzymana lub oczekiwana);

„KSH” – oznacza ustawę z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych („KSH”);

„Mikrofirma” lub „Mikroprzedsiębiorca” – przedsiębiorca wpisany do Krajowego rejestru Sądowego („KRS”) lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej („CEIDG”), który na 31 grudnia 2019 r., a w przypadku braku jakiegokolwiek pracownika na tę datę - na dzień 31 lipca 2020 r., zatrudnia co najmniej 1 pracownika, ale nie więcej niż 9 pracowników, a jego roczny obrót za 2019 r. lub suma bilansowa w 2019 r. nie przekracza kwoty 2 mln EUR. Na potrzeby ustalenia statusu Mikroprzedsiębiorcy jako podmiotu uprawnionego do udziału w Programie, przez pracownika rozumie się osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, przy czym za pracowników nie uważa się pracowników na urloпах macierzyńskich, ojcowskich, rodzicielskich, wychowawczych lub zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego. Określenie statusu Mikroprzedsiębiorcy powinno uwzględniać inne warunki określone w treści Regulaminu oraz Załącznika I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE. L. z 2014 r. Nr 187, str. 1 z późn. zm.).

W przypadku gdy przedsiębiorca prowadzi działalność w sektorze: (a) rolnym lub leśnym, zastosowanie ma załącznik I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z 25 czerwca 2014 r. uznającym niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. UE. L. z 2014 r. Nr 193, str. 1 z późn. zm.); (b) rybołówstwa i akwakultury, zastosowanie ma załącznik I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1388/2014 z 16 grudnia 2014 r. uznającym niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. UE. L. z 2014 r. Nr 369, str. 37);

„Mała i średnia firma” lub „MŚP” – oznacza, na potrzeby określenia podmiotu uprawnionego do udziału w Programie, przedsiębiorcę wpisanego do KRS lub CEIDG, który nie jest Mikrofirmą, a jednocześnie zatrudnia na 31 grudnia 2019 r., a w przypadku braku jakiegokolwiek pracownika na tę datę - na dzień 31 lipca 2020 r., co najmniej 1 pracownika, ale nie więcej niż 249 pracowników, a przy tym jego roczny obrót za 2019 r. nie przekracza 50 mln EUR lub suma bilansowa w 2019 r. nie

przekracza 43 mln EUR. Na potrzeby ustalenia statusu MŚP, jako podmiotu uprawnionego do udziału w Programie, przez pracownika rozumie się osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, przy czym za pracowników nie uważa się pracowników na urloпах macierzyńskich, ojcowskich, rodzicielskich, wychowawczych lub zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego.

Określenie statusu MŚP powinno uwzględniać inne warunki określone w treści Regulaminu oraz Załącznika I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE. L. z 2014 r. Nr 187, str. 1 z późn. zm.). W przypadku gdy przedsiębiorca prowadzi działalność w sektorze: (a) rolnym lub leśnym, zastosowanie ma załącznik I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z 25 czerwca 2014 r. uznającym niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. UE. L. z 2014 r. Nr 193, str. 1 z późn. zm.); (b) rybołówstwa i akwakultury, zastosowanie ma załącznik I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1388/2014 z 16 grudnia 2014 r. uznającym niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. UE. L. z 2014 r. Nr 369, str. 37).

Duży przedsiębiorca może uczestniczyć w Programie na takich warunkach jak MŚP, jeżeli:

- (i) 25% lub więcej jego kapitału zakładowego lub praw głosu jest bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane, wspólnie lub indywidualnie, przez jeden lub więcej organów publicznych, przy czym w każdym przypadku przedsiębiorstwo samodzielnie (bez wspólników i podmiotów powiązanych) zatrudnia do 249 pracowników, a roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub jego suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR oraz
- (ii) nie jest Mikrofirmą,
- (iii) nie skorzystał z programu Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm;

„Polski Fundusz Rozwoju” lub „PFR” – oznacza Polski Fundusz Rozwoju S.A.;

„pracownik” – na potrzeby:

- **ustalenia statusu Mikrofirmy/MŚP** oznacza osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, przy czym za pracowników nie uważa się pracowników na urloпах macierzyńskich, ojcowskich, rodzicielskich, wychowawczych lub zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego;
- **wyliczenia kwoty subwencji finansowej** oznacza osobę fizyczną (i) która zgodnie z przepisami polskiego prawa pozostaje z pracodawcą w stosunku pracy oraz na dzień ustalania stanu zatrudnienia pracodawcy na potrzeby określenia kwoty subwencji finansowej została zgłoszona przez pracodawcę do ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem, że stan zatrudnienia określa się w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy; (ii) współpracującą z przedsiębiorcą, niezależnie od formy prawnej tej współpracy (w szczególności na podstawie umów cywilnoprawnych - np. umowa zlecenia), oraz za którą przedsiębiorca odprowadza składki na ubezpieczenia społeczne na dzień ustalania stanu zatrudnienia przedsiębiorcy dla

potrzeb określenia maksymalnej wysokości subwencji finansowej przysługującej przedsiębiorcy;

„**Prawo Restrukturyzacyjne**” – oznacza ustawę z 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne;

„**Prawo Upadłościowe**” – oznacza ustawę z 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe;

„**Regulamin**” – oznacza regulamin ubiegania się o udział w programie rządowym „Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla małych i średnich firm 2.0”;

„**Ustawa AML**” – oznacza ustawę z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;

„**Ustawa o rachunkowości**” – oznacza ustawę z 29 września 1994 r. o rachunkowości;

„**Tarcza Finansowa 1.0**” – program rządowy „Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla małych i średnich firm” przyjęty uchwałą Rady Ministrów nr 50/2020 z dnia 27 kwietnia 2020 r., zmieniony uchwałą Rady Ministrów nr 106/2020 z dnia 29 lipca 2020 r. oraz uchwałą Rady Ministrów nr 192/2020 z dnia 23 grudnia 2020 r.;

„**Tarcza Finansowa 2.0**” lub „**Program**” – program rządowy „Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla małych i średnich firm 2.0” przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr [***] z dnia 31 grudnia 2020 r.;

„**Tymczasowe Ramy Pomocy**” – komunikat Komisji Europejskiej z 20 marca 2020 r. - Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (2020/C 91 I/01).

2 Pytania ogólne

2.1 Gdzie mogę znaleźć informacje o Programie?

Informacje o Programie można znaleźć na stronie internetowej <https://pfrsa.pl/tarcza-finansowa-pfr/tarcza-finansowa-pfr-20.html#mmsp>.

2.2 Do kogo kierowany jest Program i jaki jest jego cel?

Program jest programem rządowym wprowadzanym w celu wsparcia Mikrofirm oraz MŚP, które ucierpiały na skutek pandemii wirusa SARS-CoV-2, wywołującego chorobę COVID-19.

Głównym celem Programu jest udostępnienie Mikrofirmom oraz MŚP z branż wskazanych w Programie finansowania na warunkach preferencyjnych dla zapewnienia płynności i stabilności finansowej w związku ze skutkami pandemii COVID-19.

2.3 W jakiej formie udzielane jest wsparcie w ramach Programu? Czy wsparcie udzielone w ramach Programu ma charakter zwrotny czy bezzwrotny?

Instrumentem finansowym przewidzianym przez Program w celu udzielenia wsparcia przedsiębiorcom jest subwencja finansowa PFR. Subwencja finansowa udzielana jest na podstawie umowy o udzielenie subwencji finansowej, której zawarcie przez przedsiębiorcę jest konieczne i niezbędne dla otrzymania subwencji finansowej. Subwencja finansowa będzie miała charakter bezzwrotny, po spełnieniu przez przedsiębiorcę warunków określonych w Programie.

2.4 Czy subwencja udzielana w ramach Tarczy Finansowej 2.0 jest pomocą publiczną?

Wsparcie udzielane w ramach Tarczy Finansowej 2.0 jest pomocą publiczną. Właściwym organem do wyjaśniania zasad łączenia różnych rodzajów pomocy publicznej jest Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

2.5 Do kiedy można składać wnioski o subwencję finansową?

Wnioski o subwencję finansową będą przyjmowane od 15 stycznia 2021 r. do 28 lutego 2021 r. (do tego dnia banki uczestniczące w Programie będą przyjmowały wnioski o subwencje). Procedura odwoławcza w ramach Programu będzie trwała od 1 lutego 2021 r. do 31 marca 2021 r., z możliwością przedłużenia tych terminów do 30 czerwca 2021 r.

2.6 Jaka jest rola PFR oraz jakie inne podmioty uczestniczą w procesie udzielania wsparcia?

Realizacja Programu została powierzona PFR. Program jest finansowany ze środków PFR, w tym głównie środków pozyskanych w drodze emisji przez PFR obligacji na rynku krajowym lub zagranicznym. Bezpośrednią obsługą wniosków o udzielenie dofinansowania zajmują się banki, poprzez system bankowości elektronicznej, na podstawie umów zawartych z PFR.

2.7 Czy przedsiębiorca, który skorzystał z Tarczy Finansowej 1.0., może wnioskować o pomoc w ramach Tarczy Finansowej 2.0?

Tak, z zastrzeżeniem limitów pomocy publicznej oraz limitów pomocy określonej w Regulaminie, a przyznanej w ramach obydwu Tarcz Finansowych.

2.8 Jaki jest limit pomocy w ramach Tarczy Finansowej 2.0?

Maksymalna kwota finansowania dla Mikrofirm to 324 tys. zł, przy czym maksymalna kwota finansowania na pracownika nie może być wyższa niż 36 tys. zł. Należy także pamiętać, iż suma finansowania z Tarczy Finansowej 1.0 i Tarczy Finansowej 2.0 nie może być wyższa niż 72 tys. zł na jednego pracownika.

Maksymalna kwota finansowania dla MŚP z Tarczy Finansowej 2.0 nie może przekroczyć 3,5 mln zł z zastrzeżeniem, że wysokość pomocy na jednego pracownika nie może przekroczyć 72 tys. zł, a maksymalna kwota finansowania z Tarczy Finansowej 1.0 i Tarczy Finansowej 2.0 nie może w sumie przekroczyć 144 tys. zł na jednego pracownika.

Stan zatrudnienia na potrzeby ustalenia powyższych limitów badany będzie na dzień 30 września 2020 r.

2.9 Czy duży przedsiębiorca może skorzystać z Programu?

Duży przedsiębiorca może uczestniczyć w Programie na takich warunkach jak MŚP, jeżeli:

- (i) 25% lub więcej jego kapitału zakładowego lub praw głosu jest bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane, wspólnie lub indywidualnie, przez jeden lub więcej organów publicznych, przy czym w każdym przypadku przedsiębiorstwo samodzielnie (bez wspólników i podmiotów powiązanych) zatrudnia do 249 pracowników, a roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub jego suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR, oraz
- (ii) nie jest Mikrofirmą,
- (iii) nie skorzystał z programu Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm.

2.10 Czy umorzona część subwencji stanowi przychód do opodatkowania dla przedsiębiorcy?

Tak, na moment udzielenia odpowiedzi – w świetle obecnie obowiązujących przepisów – umorzona część subwencji stanowi dla przedsiębiorcy przychód do opodatkowania odpowiednio PIT lub CIT. Możliwość dokonania częściowego zwolnienia z podatku CIT/ PIT dokonanych umorzeń będzie analizowana przez Ministerstwo Finansów we współpracy z PFR.

2.11 Kiedy pojawią się dokładne wytyczne oraz Regulamin odnośnie Tarczy Finansowej 2.0?

Regulamin dotyczący Tarczy Finansowej 2.0 będzie dostępny najpóźniej 14 stycznia 2021 r. w godzinach popołudniowych.

2.12 Gdzie należy składać wnioski o subwencję?

Nabór wniosków będzie realizowany za pośrednictwem kanałów bankowości elektronicznej. Wniosek musi zostać złożony przez osobę posiadającą umocowanie do reprezentowania beneficjenta. W momencie składania wniosku konieczne jest dołączenie potwierdzenia umocowania tej osoby. Potwierdzenie umocowania musi być załączone w formie elektronicznej w momencie wysyłania wniosku do PFR.

2.13 Czy wniosek o subwencję z Tarczy Finansowej 2.0 przedsiębiorca musi złożyć w tym samym banku, za którego pośrednictwem składany był wniosek w programie Tarczy Finansowej 1.0?

Wniosek może zostać złożony w innym banku biorącym udział w Programie.

2.14 Czy w razie występowania wspólności majątkowej pomiędzy małżonkami konieczna jest zgoda małżonka przedsiębiorcy, prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą bądź będącego wspólnikiem spółki cywilnej, na wystąpienie o wsparcie w ramach Programu?

Tak. Uzyskanie takiej zgody jest konieczne, jednakże jej dołączenie do wniosku nie będzie wymagane. Przedsiębiorca powinien być upoważniony do dokonywania wszelkich czynności związanych ze złożeniem wniosku i podpisaniem umowy.

2.15 Czy wymagane jest uzyskanie zgód organów korporacyjnych/wspólników spółek cywilnych, spółek prawa handlowego oraz innych jednostek organizacyjnych w celu ubiegania się o wsparcie w ramach Programu?

Uzyskanie takich zgód jest konieczne, jeżeli jest wymagane przez odpowiednie dokumenty korporacyjne przedsiębiorcy (w szczególności przez umowę spółki albo statut).

2.16 Czy wniosek o subwencję może zostać złożony za przedsiębiorcę przez jego biuro rachunkowe?

Tak, jednak biuro rachunkowe, które będzie wnioskowało w imieniu firmy o subwencję musi posiadać dostęp do bankowości elektronicznej przedsiębiorcy oraz musi legitymować się należyтым umocowaniem do działania w imieniu przedsiębiorcy, tj. powinno zadbać o posiadanie stosownego pełnomocnictwa.

Osoba, która składa wniosek o subwencję musi być uprawniona do reprezentowania firmy, w imieniu której dokonuje tych czynności. Jeżeli umocowanie do działania w imieniu tej firmy nie wynika z właściwych rejestrów (KRS, CEIDG) należy pamiętać, aby miała ona pełnomocnictwo. Potwierdzenie umocowania musi być załączone w formie elektronicznej w momencie wysyłania wniosku do PFR.

Dodatkowo, jeżeli do zawarcia umowy subwencji wymagane są wewnętrzne zgody korporacyjne (w przypadku spółek) lub zgoda małżonka/wspólnika spółki cywilnej (JDG, SC), biuro rachunkowe powinno upewnić się, że wszystkie takie zgody zostały udzielone.

2.17 Jak długo trwa rozpoznawanie wniosku o subwencję?

Rozpoznawanie wniosku o subwencję trwa co do zasady do kilku dni roboczych. Jeśli jednak zostaną stwierdzone rozbieżności pomiędzy danymi wskazanymi we wniosku, a danymi wynikającymi z rejestrów publicznych, rozpoznanie wniosku może trwać dłużej.

2.18 Czy zdolność kredytowa stanowi warunek udzielenia wsparcia w ramach Programu?

Nie. Zdolność kredytowa nie stanowi warunku udzielenia wsparcia.

2.19 Czy złożenie wniosku i przyznanie subwencji finansowej podlegają opłatom lub prowizjom?

Nie, złożenie wniosku i przyznanie subwencji finansowej nie podlegają opłatom ani prowizjom.

2.20 Czy przedsiębiorca składający wniosek o subwencję powinien zadbać o wskazanie w nim prawidłowych informacji?

Tak, przedsiębiorca ma obowiązek zadbać o to, aby wszystkie dane i oświadczenia wskazane we wniosku o subwencję były zgodne z prawdą. Prawidłowość informacji wskazanych we wniosku ma wpływ na pozytywne rozpatrzenie wniosku. Jednocześnie, przedsiębiorca składający wniosek o subwencję finansową składa oświadczenia pod groźbą odpowiedzialności karnej za przedstawianie fałszywych informacji oraz złożenie fałszywych oświadczeń.

2.21 Czy wniosek o subwencję może zostać złożony za przedsiębiorcę przez jego biuro rachunkowe?

Tak, jednak biuro rachunkowe, które będzie wnioskowało w imieniu firmy o subwencję musi posiadać dostęp do bankowości elektronicznej przedsiębiorcy oraz musi legitymować się należytych umocowaniem do działania w imieniu przedsiębiorcy, tj. powinno zadbać o posiadanie stosownego pełnomocnictwa.

Osoba, która składa wniosek o subwencję musi być uprawniona do reprezentowania firmy, w imieniu której dokonuje tych czynności. Jeżeli umocowanie do działania w imieniu tej firmy nie wynika z właściwych rejestrów (KRS, CEIDG) należy pamiętać, aby miała ona pełnomocnictwo. Potwierdzenie umocowania musi być załączone w formie elektronicznej w momencie wysyłania wniosku do PFR.

Dodatkowo, jeżeli do zawarcia umowy subwencji wymagane są wewnętrzne zgody korporacyjne (w przypadku spółek) lub zgoda małżonka/wspólnika spółki cywilnej (JDG, SC), biuro rachunkowe powinno upewnić się, że wszystkie takie zgody zostały udzielone.

2.22 Czy procedura składania wniosku o subwencję będzie zautomatyzowana? Czy będzie oparta na oświadczeniach?

Subwencje są udzielane za pośrednictwem bankowości elektronicznej. Tam będzie można wypełnić formularz, który następnie trafi do PFR, gdzie zostanie zweryfikowany na podstawie zewnętrznych źródeł takich jak np. ZUS (zatrudnienie), Krajowa Administracja Skarbowa (spadek obrotów gospodarczych). Na tej podstawie PFR podejmie jedną z następujących decyzji:

- pozytywną, czyli wypłaci subwencję w kwocie wnioskowanej przez przedsiębiorcę;
- częściowo pozytywną, czyli wypłaci subwencję w kwocie niższej niż wnioskowana przez przedsiębiorcę;
- negatywną, czyli odmówi wypłaty subwencji.

2.23 W jaki sposób zawierana jest umowa o subwencję finansową?

Po poprawnym wypełnieniu i podpisaniu wniosku o subwencję zostanie wygenerowana umowa subwencji finansowej. Umowa taka zawierana jest wyłącznie za pośrednictwem systemu bankowości elektronicznej z chwilą złożenia przez bank, działający jako pełnomocnik PFR, oświadczenia woli o zawarciu umowy subwencji finansowej poprzez opatrzenie tej umowy pieczęcią bankową lub kwalifikowanym podpisem elektronicznym osób uprawnionych do reprezentowania banku. Dla zawarcia umowy nie ma potrzeby opatrzenia papierowej umowy podpisem wnioskodawcy i jej przekazania do PFR.

2.24 Czy do wsparcia udzielanego w ramach Tarczy Finansowej 2.0 stosuje się przepisy ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych?

Nie, na podstawie art. 77 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 do wsparcia udzielanego przez PFR w ramach Tarczy Finansowej 2.0 nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych, tj. ustawy, która w pewnych aspektach nakazuje traktować przedsiębiorców działających w formie jednoosobowych działalności gospodarczych jak konsumentów.

2.25 Czy udzielona subwencja podlega egzekucji sądowej lub administracyjnej? Czy środki przekazane w formie subwencji mogą podlegać zajęciu na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego?

Nie, środki przekazane w formie subwencji finansowej przedsiębiorcy nie podlegają egzekucji sądowej ani administracyjnej, chyba że egzekwowana wierzytelność powstała w związku z naruszeniem zasad, na których udzielono danemu przedsiębiorcy takiego wsparcia. Środki te, w razie ich przekazania na rachunek bankowy, rachunek oszczędnościowy, rachunek oszczędnościowo-

rozliczeniowy oraz rachunek terminowych lokat oszczędnościowych, są także wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego.

2.26 Kiedy subwencja finansowa będzie podlegać umorzeniu i jakie są zasady jej wydatkowania?

<p>Subwencja finansowa podlega całkowitemu umorzeniu pod warunkiem łącznego spełnienia poniższych warunków. Ewentualny zwrot subwencji finansowej lub jej części nastąpi po 31 grudnia 2021 r.</p> <p>PFR zastrzega sobie prawo określenia w Regulaminie dokładnych zasad zwrotu subwencji finansowej oraz warunków umorzenia.</p>		
	Mikrofirma	MŚP
Warunek 1*	<p>Utrzymanie działalności gospodarczej na dzień 31 grudnia 2021 r., rozumiane jako nieprzerwane prowadzenie działalności gospodarczej w okresie od dnia złożenia wniosku do 31 grudnia 2021 r. W okresie od dnia złożenia wniosku do 31 grudnia 2021 r. wobec Przedsiębiorcy nie może rozpocząć się likwidacja, upadłość lub restrukturyzacja.</p>	
Warunek 2*	<p>Utrzymanie średniego zatrudnienia w 2021 r. w porównaniu do 2020 r.</p>	<p>Rozliczenie nadwyżki udzielonej subwencji finansowej w terminie po 31 grudnia 2021 r. jednakże nie później niż do 31 stycznia 2022 r., przy czym nie ma możliwości rekompensaty Kosztów Stałych przekraczających otrzymane wsparcie. Przez nadwyżkę rozumie się kwotę subwencji finansowej otrzymanej na podstawie wskazanych przez przedsiębiorcę we wniosku o udzielenie subwencji finansowej Kosztów Stałych, w sytuacji, gdy rzeczywiste Koszty Stałe okazały się niższe.</p> <p>Beneficjent wykazuje rzeczywiste Koszty Stałe na podstawie sprawozdań finansowych lub dokumentów księgowych za okres 1 listopada 2020 r. do 31 marca 2021 r.</p>
<p>* wszystkie warunki muszą być spełnione łącznie.</p>		
Warunek 1*	<p>Możliwość finansowania z otrzymanej subwencji finansowej wydatków związanych z działalnością gospodarczą obejmujących, w szczególności: (i) pokrycie kosztów wynagrodzeń pracowników, (ii)</p>	<p>Finansowanie 70% Kosztów Stałych.</p>

	<p>kosztów zakupu towarów i materiałów, (iii) kosztów usług obcych, (iv) bieżących kosztów obsługi finansowania zewnętrznego, (v) kosztów najmu (lub umów o podobnym charakterze) nieruchomości użytkowanej na cele prowadzenia działalności gospodarczej, (vi) kosztów wszelkich należności publicznoprawnych, (vii) kosztów zakupu sprzętu i innych środków trwałych niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.</p>	
Warunek 2*	<p>Zakaz dokonywania jakichkolwiek płatności (w tym, w szczególności, odpraw, innych podobnego rodzaju świadczeń związanych z zakończeniem relacji prawnych pomiędzy beneficjentem i pracownikiem, nagród, premii, udziału w zysku oraz innych świadczeń uznaniowo wypłacanych pracownikowi przez beneficjenta) na rzecz jakiejkolwiek osoby posiadającej status pracownika beneficjenta z tytułu, lub w związku, z umową (w tym umową o pracę lub umową cywilnoprawną) łączącą taką osobę z beneficjentem, której istnienie przesądza o jej statusie wspomnianym powyżej, poza wynagrodzeniem zasadniczym.</p>	
Warunek 3*	<p>Zakaz transferu środków pochodzących z Programu, pod jakimkolwiek tytułem prawnym, na rzecz właścicieli lub podmiotów powiązanych z beneficjentem.</p>	
Warunek 4*	<p>Zakaz przedpłacania kredytów, leasingów oraz innych podobnych instrumentów.</p>	
Warunek 5*	<p>Zakaz finansowania transakcji nabycia (przejęcia) w sposób bezpośredni lub pośredni, w części lub całości, innego podmiotu, lub dokonywania transakcji, których celem jest, pośrednio lub bezpośrednio, takie nabycie lub przejęcie (zakaz akwizycji).</p>	
Warunek 6*	<p>Spełnienie warunków określonych w sekcji 3.1 Tymczasowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19.</p>	<p>Spełnienie warunków określonych w sekcji 3.12 Tymczasowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19.</p>
<p>* wszystkie warunki muszą być spełnione łącznie.</p>		

2.27 Co decyduje o wypłacie wsparcia w ramach Programu w przypadku, gdy chętnych będzie więcej niż środków?

Udzielanie subwencji finansowych będzie następowało zgodnie z kolejnością rozpatrywania wniosków przez PFR, przy czym pierwszeństwo rozpoznania przyznane będzie tym wnioskowi, które zgodnie z obowiązującymi procedurami będą kompletne i nieobarczone brakami utrudniającymi ich przeprocesowanie.

2.28 W jakich przypadkach PFR odmówi udzielenia wsparcia w ramach Programu?

Odmowa udzielenia wsparcia nastąpi w razie braku spełnienia przez przedsiębiorcę warunków wskazanych w umowie subwencji finansowej oraz Regulaminie.

2.29 Czy PFR ma jakieś programy pomocy dla przedsiębiorców niezatrudniających żadnych osób?

Tarcza Finansowa PFR nie przewiduje możliwości otrzymania subwencji przez przedsiębiorcę niezatrudniającego żadnych osób.

3 Warunki udziału w Programie

3.1 Jakie warunki musi spełnić Mikrofirma, aby otrzymać subwencję?

Mikrofirma, aby otrzymać subwencję musi:

- być przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców;
- być wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG);
- zatrudniać na dzień 31 grudnia 2019 r., a w przypadku braku jakiegokolwiek pracownika na tę datę - na dzień 31 lipca 2020 r., co najmniej 1 pracownika, ale nie więcej niż 9 pracowników (definicja pracownika na potrzeby ustalenia statusu przedsiębiorcy);
- nie posiadać zaległości w opłaceniu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne na 31 grudnia 2019 r. lub na 31 grudnia 2020 r. lub na dzień złożenia wniosku o subwencję przy czym:
  - (i) rozłożenie płatności podatków lub składek na ubezpieczenia społeczne na raty lub jej odroczenie, lub
  - (ii) zaleganie z płatnościami podatków i składek na ubezpieczenia społeczne nieprzekraczające trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy Prawo Pocztowe za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej, lub

- (iii) złożenie wniosku do ZUS o brak płatności składek na ubezpieczenia społeczne w ramach tarcz antykryzysowych
    - nie będą uznawane za zaległość;
- prowadzić działalności gospodarczą 31 grudnia 2019 r. oraz w dniu składania wniosku o udzielenie subwencji finansowej (na datę złożenia wniosku przedsiębiorca nie może być w likwidacji, w upadłości lub restrukturyzacji);
- prowadzić w trzech wymienionych w Programie datach, czyli 31 grudnia 2019 r., 1 listopada 2020 r. i w dniu składania wniosku o subwencję działalność gospodarczą w co najmniej jednej z branż określonych w Programie (wykonywanie działalności w jednym lub więcej ze wskazanych w Programie kodach PKD);
- odnotować spadek obrotów gospodarczych o minimum 30% w jednym z dwóch okresów:
  - (i) od 1 kwietnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w porównaniu do okresu od 1 kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. lub
  - (ii) od 1 października 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w porównaniu do okresu od 1 października 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.;
- posiadać rezydencję podatkową na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a jej główny beneficjent rzeczywisty, w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 1 Ustawy AML nie może posiadać rezydencji podatkowej w tzw. „rajach podatkowych” w rozumieniu Konkluzji Rady UE w sprawie zrewidowanej listy państw nie współpracujących w celach podatkowych (2020/C 64/03). Odejście od tej zasady możliwe jest w sytuacji zobowiązania się przedsiębiorcy i/lub jego głównego beneficjenta rzeczywistego do przeniesienia rezydencji podatkowej na teren Europejskiego Obszaru Gospodarczego w terminie do 9 miesięcy od dnia udzielenia finansowania w ramach Programu;
- spełniać warunki określone w sekcji 3.1 Tymczasowych Ram Pomocy.

3.2 Jakie warunki musi spełnić MŚP, aby otrzymać subwencję?

MŚP, aby otrzymać subwencję musi:

- być przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców;
- być wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG);
- zatrudniać na dzień 31 grudnia 2019 r., a w przypadku braku jakiegokolwiek pracownika na tę datę - na dzień 31 lipca 2020 r., co najmniej 1 pracownika, ale nie więcej niż 249 pracowników (definicja pracownika na potrzeby ustalenia statusu przedsiębiorcy);
- nie posiadać zaległości w opłaceniu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne na 31 grudnia 2019 r. lub na 31 grudnia 2020 r. lub na dzień złożenia wniosku o subwencję przy czym:
  - (i) rozłożenie płatności podatków lub składek na ubezpieczenia społeczne na raty lub jej odroczenie, lub
  - (ii) zaleganie z płatnościami podatków i składek na ubezpieczenia społeczne nieprzekraczające trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora

- wyznaczonego w rozumieniu ustawy Prawo Pocztove za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej, lub
- (iii) złożenie wniosku do ZUS o brak płatności składek na ubezpieczenia społeczne w ramach tarcz antykryzysowych
- nie będą uznawane za zaległość;
- prowadzić działalności gospodarczą 31 grudnia 2019 r. oraz w dniu składania wniosku o udzielenie subwencji finansowej (na datę złożenia wniosku przedsiębiorca nie może być w likwidacji, w upadłości lub restrukturyzacji);
  - prowadzić w trzech wymienionych w Programie datach, czyli 31 grudnia 2019 r., 1 listopada 2020 r. i w dniu składania wniosku o subwencję działalność gospodarczą w co najmniej jednej z branż określonych w Programie (wykonywanie działalności w jednym lub więcej ze wskazanych w Programie kodach PKD);
  - odnotować spadek obrotów gospodarczych o minimum 30% w jednym z dwóch okresów:
    - (i) od 1 kwietnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w porównaniu do okresu od 1 kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. lub
    - (ii) od 1 października 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w porównaniu do okresu od 1 października 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.;
  - odnotować spadek obrotów gospodarczych o minimum 30% w okresie kwalifikowanym trwającym (pokrycie Kosztów Stałych będzie możliwe za okres, w którym przedsiębiorca odnotował co najmniej 30% spadek obrotów gospodarczych):
    - (i) od 1 listopada 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w porównaniu do okresu od 1 listopada 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. (spadek obrotów gospodarczych w oparciu o dane rzeczywiste) lub
    - (ii) od 1 stycznia 2021 r. do 31 marca 2021 r. w porównaniu do okresu od 1 stycznia 2019 r. do 31 marca 2019 r. (spadek obrotów gospodarczych w oparciu o predykcję, a w przypadku składania wniosku w chwili posiadania danych rzeczywistych – w oparciu o dane rzeczywiste);
  - wykazać Koszty Stałe w okresie kwalifikowanym, o którym mowa powyżej;
  - posiadać rezydencję podatkową na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a jego główny beneficjent rzeczywisty, w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 1 Ustawy AML nie może posiadać rezydencji podatkowej w tzw. „rajach podatkowych” w rozumieniu Konkluzji Rady UE w sprawie zrewidowanej listy państw nie współpracujących w celach podatkowych (2020/C 64/03). Odejście od tej zasady możliwe jest w sytuacji zobowiązania się przedsiębiorcy i/lub jego głównego beneficjenta rzeczywistego do przeniesienia rezydencji podatkowej na teren Europejskiego Obszaru Gospodarczego w terminie do 9 miesięcy od dnia udzielenia finansowania w ramach Programu;
  - spełniać warunki określone w sekcji 3.12 Tymczasowych Ram Pomocy.

3.3 Czy każdy przedsiębiorca może ubiegać się o subwencję w ramach Programu?

Program kierowany jest do Mikrofirm/MŚP prowadzących działalność w określonych branżach (zgodnie z kodami PKD wymienionymi w Programie).

Beneficjentem Programu może być tylko przedsiębiorca w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy Prawo Przedsiębiorców, tj. osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której przyznano zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą, a także wspólnik spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez niego działalności gospodarczej. Przedsiębiorcą są też spółdzielnie, stowarzyszenia, fundacje - jeżeli prowadzą działalność gospodarczą.

Dodatkowo, beneficjent Programu musi być wpisany do KRS/CEIDG.

3.4 Czy fundacja nieprowadząca działalności gospodarczej może starać się o subwencję?

Nie. Program jest skierowany do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Beneficjentem Programu może być przedsiębiorca w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy Prawo Przedsiębiorców. Przedsiębiorcą są też spółdzielnie, stowarzyszenia, fundacje - jeżeli prowadzą działalność gospodarczą.

3.5 Czy firma niezatrudniająca pracowników na umowę o pracę, a tylko zleceniobiorców może otrzymać subwencję w ramach Programu?

Nie. Warunkiem posiadania statusu Mikrofirmy/MŚP, który uprawnia do utrzymania pomocy w ramach Programu, jest zatrudnianie na dzień 31 grudnia 2019 r., a w przypadku braku jakiegokolwiek pracownika na tę datę – na dzień 31 lipca 2020 r., co najmniej 1 pracownika.

Na potrzeby ustalenia statusu przedsiębiorcy (Mikrofirma/MŚP) przez pracownika rozumie się osobę zatrudnioną wyłącznie na podstawie umowy o pracę, z wyłączeniem pracowników przebywających na urloпах macierzyńskich, ojcowskich, rodzicielskich, wychowawczych lub zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego.

3.6 Czy JDG, która zatrudnia 100 osób na umowę zlecenie jest Mikrofirmą czy MŚP?

O tym, czy firma kwalifikuje się jako Mikrofirma czy jako MŚP decydują dwa czynniki. Pierwszym jest zatrudnienie, natomiast drugim roczny obrót lub suma bilansowa. Firma, która na 31 grudnia 2019 r. zatrudniała od 1 do 9 pracowników (na podstawie umowy o pracę) oraz jej roczny obrót lub suma bilansowa za 2019 r. nie przekroczyła kwoty 2 mln EUR traktowana jest jako Mikrofirma. Przy czym, aby firma kwalifikowała się jako Mikrofirma oba te warunki muszą być spełnione łącznie. Należy przy tym zwrócić uwagę, że jeśli na 31 grudnia 2019 r. firma nie zatrudniała żadnego pracownika, bierzemy pod uwagę zatrudnienie na 31 lipca 2020 r.

Natomiast jako MŚP traktujemy firmy zatrudniające na 31 grudnia 2019 r. do 249 osób (na podstawie umowy o pracę), których roczny obrót za 2019 r. nie przekraczał 50 mln EUR lub suma bilansowa w

2019 r. nie przekraczała 43 mln EUR. Również w przypadku MŚP, jeśli firma na 31 grudnia 2019 r. nie zatrudniała żadnego pracownika, bierzemy pod uwagę zatrudnienie na 31 lipca 2020 r.

3.7 Działam w Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Czy mogę aplikować o wsparcie w ramach Programu?

Tak, przedsiębiorcy działający w Specjalnych Strefach Ekonomicznych mogą skorzystać ze wsparcia w ramach Programu.

3.8 Czy jednostki samorządu terytorialnego oraz spółki z udziałem Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego mogą otrzymać wsparcie z Tarczy Finansowej 2.0?

Jednostki samorządu terytorialnego oraz samorządowe zakłady budżetowe nie mogą korzystać z Programu Tarczy Finansowej 2.0, która przewiduje wsparcie dla przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, wpisanych do KRS/CEIDG.

Ze wsparcia w ramach Programu mogą, co do zasady, korzystać spółki z udziałem Skarbu Państwa oraz spółki z udziałem jednostek samorządu terytorialnego. Duży przedsiębiorca może uczestniczyć w Programie na takich warunkach jak MŚP, jeżeli:

- (i) 25% lub więcej jego kapitału zakładowego lub praw głosu jest bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane, wspólnie lub indywidualnie, przez jeden lub więcej organów publicznych, przy czym w każdym przypadku przedsiębiorstwo samodzielnie (bez wspólników i podmiotów powiązanych) zatrudnia do 249 pracowników, a roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub jego suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR oraz
- (ii) nie jest Mikrofirmą,
- (iii) nie skorzystał z programu Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm.

3.9 Czy sanatorium działające jako SPZOZ może skorzystać ze wsparcia w ramach Tarczy Finansowej 2.0?

Nie, beneficjentami Tarczy Finansowej 2.0 mogą być tylko przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy Prawo przedsiębiorców. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą jest podmiot leczniczy wymieniony w art. 4 ust. 1 pkt 2, 3 i 7 tej ustawy, czyli m.in. samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej (art. 4 ust. 1 pkt 2).

3.10 Jaka jest definicja pracownika w ramach Programu?

Na potrzeby ustalenia statusu przedsiębiorcy (Mikrofirma/MŚP) przez pracownika rozumie się osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę (w przeliczeniu na pełny etat), z wyłączeniem pracowników przebywających na urloпах macierzyńskich, ojcowskich, rodzicielskich, wychowawczych lub zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego.

Na potrzeby wyliczenia kwoty subwencji finansowej, za pracownika uważa się osobę fizyczną (i) która, zgodnie z przepisami polskiego prawa pozostaje z przedsiębiorcą w stosunku pracy oraz, która była zgłoszona przez przedsiębiorcę do ubezpieczeń społecznych na dzień ustalania stanu zatrudnienia na potrzeby określenia maksymalnej wysokości subwencji finansowej przysługującej przedsiębiorcy, z zastrzeżeniem, że stan zatrudnienia określa się w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, lub (ii) współpracującą z przedsiębiorcą, niezależnie od formy prawnej tej współpracy (w szczególności na podstawie umów cywilnoprawnych, takich jak np. umowa zlecenia), oraz za którą przedsiębiorca odprowadza składki na ubezpieczenia społeczne na dzień ustalania stanu zatrudnienia dla potrzeb określenia maksymalnej wysokości subwencji finansowej.

3.11 Czy osoba samozatrudniona jest pracownikiem w rozumieniu Programu?

Nie, taka osoba nie będzie pracownikiem w rozumieniu Programu. W związku z tym osoba samozatrudniona nie będzie brana pod uwagę zarówno na potrzeby ustalenia statusu przedsiębiorcy, jak i na potrzeby ustalenia wysokości subwencji.

3.12 Czy osoba zatrudniona na podstawie umowy cywilnoprawnej będzie traktowana jako pracownik?

Taka osoba nie będzie spełniała definicji pracownika na potrzeby ustalenia statusu przedsiębiorcy, jednak będzie traktowana jako pracownik na potrzeby ustalenia wysokości subwencji, pod warunkiem, że przedsiębiorca – na dzień ustalania stanu zatrudnienia dla potrzeb określenia maksymalnej wysokości subwencji – odprowadza za nią składki na ubezpieczenia społeczne.

3.13 Czy wspólnicy spółki (np. spółki z o.o.) zatrudnieni na umowę o pracę są zaliczani do całkowitej liczby pracowników?

Jeśli firma zatrudnia na podstawie umowy o pracę wspólnika i został on zgłoszony przez firmę do ubezpieczeń społecznych, spełnia definicję pracownika na potrzeby Programu.

3.14 Na jaki dzień określany jest stan zatrudnienia na potrzeby ustalenia statusu przedsiębiorcy?

Stan zatrudnienia na potrzeby ustalenia statusu przedsiębiorcy ustala się na 31 grudnia 2019 r., a w przypadku braku jakiegokolwiek pracownika na tę datę - na 31 lipca 2020 r. Na potrzeby ustalenia wysokości subwencji będzie brana pod uwagę liczba osób zatrudnionych na 30 września 2020 r.

3.15 Czy, jeśli przedsiębiorca zatrudniał pracowników przez cały 2019 rok z wyjątkiem grudnia (tylko w grudniu 2019 roku nie zatrudniał nikogo), może otrzymać wsparcie w ramach Tarczy Finansowej 2.0?

Będzie to możliwe, po spełnieniu pozostałych warunków określonych w Programie, jeśli przedsiębiorca zatrudniał co najmniej jednego pracownika na 31 lipca 2020 r., nawet w niepełnym wymiarze czasu pracy.

3.16 Czy agencja pracy tymczasowej powinna wliczać do stanu zatrudnienia pracowników tymczasowych - mimo tego, że tacy pracownicy są kierowani do pracy na rzecz pracodawcy użytkownika?

Agencja pracy tymczasowej zatrudnia pracowników tymczasowych na podstawie umowy o pracę na czas określony, w związku z czym to agencja powinna uwzględniać ich przy ustalaniu swego stanu zatrudnienia.

3.17 Czy osobę współpracującą (np. współmałżonka) zgłoszoną do ubezpieczeń społecznych z kodem 0511 należy wliczać do stanu zatrudnienia na potrzeby ustalenia statusu przedsiębiorcy?

Przedsiębiorca może wliczyć do ogólnej liczby pracowników, ustalonej na potrzeby określenia statusu, osobę współpracującą zgłoszoną do ubezpieczeń społecznych z kodem 0511, pod warunkiem, że osoba ta jest jednocześnie pracownikiem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę. Taką osobę liczymy jako jeden etat.

W przypadku, gdy osoba współpracująca nie jest pracownikiem, przedsiębiorca nie uwzględnia tej osoby w ogólnej liczbie pracowników ustalonej na potrzeby określenia statusu Mikrofirmy albo MŚP, niemniej jednak - w przypadku mikroprzedsiębiorcy - uwzględnia tę osobę na potrzeby wyliczenia kwoty subwencji finansowej. Również w tym przypadku osobę tę liczymy jako jeden etat.

3.18 Czy na potrzeby określenia statusu Mikrofirmy/MŚP przedsiębiorca może wybrać jeden z parametrów dla spełnienia kryterium finansowego - obrót lub sumę bilansową?

Tak, wystarczy, aby tylko jeden z elementów kryterium finansowego nie przekraczał limitu przewidzianego dla Mikrofirmy/MŚP, aby cały warunek kryterium finansowego został spełniony. Dla przykładu, przedsiębiorca zatrudniający 5 pracowników, którego obrót wynosi 10 mln EUR, a suma bilansowa 1 mln EUR, jest Mikrofirmą, gdyż jeden z elementów stanowiących kryterium finansowe nie przekracza 2 mln EUR. Biorąc pod uwagę wyłącznie kryterium finansowe, podmiot nie będzie Mikrofirmą/MŚP, tylko wtedy, gdy obie wartości (obróty i suma bilansowa) będą powyżej progów.

3.19 Czy, jeśli przedsiębiorca działa na rynku krócej niż rok, to sumę bilansową/obrotu ustala się za wszystkie miesiące, w których działała i uzyskany wynik porównuje z progami finansowymi przy weryfikacji statusu Mikrofirmy/MŚP?

Określenie statusu Mikrofirmy/MŚP powinno uwzględniać warunki określone w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Zgodnie z tym rozporządzeniem, w przypadku firm działających krócej niż rok, przedsiębiorca, określając swój status, powinien oszacować wymagane dane o skali finansowej na podstawie odpowiednich danych pochodzących z szacunków dokonanych w dobrej wierze w trakcie roku obrotowego.

Dodatkowo, na potrzeby ustalenia, czy przedsiębiorca spełnia warunki uprawniające go do udziału w programie Tarcza Finansowa 2.0 należy zweryfikować roczny obrót za 2019 r. lub sumę bilansową w 2019 r. zgodnie z Regulaminem.

3.20 Od czego zależy wysokość subwencji dla Mikrofirmy?

Kwota subwencji finansowej jest iloczynem sumy pracowników zatrudnionych przez przedsiębiorcę na 30 września 2020 r. (jednakże nie więcej niż 9 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty) oraz wartości progu zgodnie ze spadkiem obrotów gospodarczych.

Obliczenie subwencji finansowej dla Mikrofirmy odbywa się wg poniższych zasad:

- 18 tys. zł na pracownika (etat) przy spadku obrotów <30%,60%),
- 36 tys. zł na pracownika (etat) przy spadku obrotów <60%,100%>.

Dla wartości mniejszych niż 1 etat wartości są proporcjonalnie wyliczane wg. wzoru [wartość progu] * [etat], np. 18 tys. zł * 0,5 etatu = 9 tys. zł.

Maksymalna kwota finansowania dla Mikrofirmy to 324 tys. zł, przy czym maksymalna kwota finansowania na pracownika nie może być wyższa niż 36 tys. zł. Należy także pamiętać, iż suma finansowania z Tarczy Finansowej 1.0 i Tarczy Finansowej 2.0 na pracownika nie może być wyższa niż 72 tys. zł.

Stan zatrudnienia na potrzeby ustalenia powyższych limitów badany będzie na dzień 30 września 2020 r.

Przy czym na etapie obliczenia wartości przysługującej subwencji pracownika traktujemy szeroko. Pracownikiem jest: osoba fizyczna (i) która zgodnie z przepisami polskiego prawa pozostaje z przedsiębiorcą w stosunku pracy oraz, która była zgłoszona przez przedsiębiorcę do ubezpieczenia społecznego na dzień ustalania stanu zatrudnienia na potrzeby określenia maksymalnej wysokości subwencji finansowej przysługującej przedsiębiorcy, z zastrzeżeniem, że stan zatrudnienia określa się w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, lub (ii) współpracującą z przedsiębiorcą, niezależnie od formy prawnej tej współpracy (w szczególności na podstawie umów cywilnoprawnych, takich jak np.

umowa zlecenia), oraz za którą przedsiębiorca odprowadza składki na ubezpieczenia społeczne na dzień ustalania stanu zatrudnienia przedsiębiorcy dla potrzeb określenia maksymalnej wysokości subwencji finansowej przysługującej beneficjentowi. Do pracowników na potrzeby ustalenia wysokości subwencji wlicza się także osoby np. na urloпах wychowawczych, macierzyńskich, ojcowskich, ale nie wlicza się np. osób współpracujących z przedsiębiorcą na kontraktach B2B.

3.21 Czy subwencja dla Mikrofirmy może być naliczona dla więcej niż 9 etatów i czy w takiej sytuacji warunek utrzymania zatrudnienia dotyczy 9, czy może wszystkich pracowników?

Zatrudnienie, które stanowi podstawę określenia kwoty subwencji finansowej dla Mikrofirmy w żadnym przypadku nie może być wyższe niż 9 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Jeśli przedsiębiorca jest Mikrofirmą, to w sytuacji, gdy będzie zatrudniał np. 17 osób każda na pół etatu, otrzyma subwencję na 8,5 osób. Warunek utrzymania zatrudnienia przez Mikrofirmę dotyczy średniego zatrudnienia w 2021 r. w porównaniu do 2020 r. Średnioroczne zatrudnienie będzie wyliczane poprzez: (i) zsumowanie stanów zatrudnienia z ostatnich dni każdego miesiąca kalendarzowego oraz (ii) podzielenie liczby otrzymanej w punkcie poprzednim przez 12.

3.22 Od czego zależy wysokość subwencji dla MŚP?

Subwencja finansowa udzielana jest do wysokości 70% Kosztów Stałych. Wysokość kwoty subwencji finansowej określana jest na bazie deklarowanej przez beneficjenta wysokości Kosztów Stałych (za okres listopad – grudzień 2020 r. na podstawie rzeczywistych Kosztów Stałych oraz za okres styczeń – marzec 2021 r. na podstawie prognozowanych Kosztów Stałych).

Beneficjent będzie uprawniony do rekompensaty Kosztów Stałych tylko za okresy kwalifikowane, o których mowa w odpowiedzi na pytanie 3.2, w których spadek obrotów wynosi co najmniej 30%. Prognoza Kosztów Stałych oraz wysokości obrotów za okres styczeń-marzec 2021 r. będzie weryfikowana następczo jako warunek umorzenia subwencji finansowej.

Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu subwencji finansowej w kwocie przekraczającej 70% rzeczywistych Kosztów Stałych w okresie od 1 listopada 2020 r. do 31 marca 2021 r., z wyłączeniem rezerw na utratę wartości aktywów oraz uwzględniającej uzyskaną pomoc publiczną z innych źródeł.

Maksymalna kwota finansowania dla MŚP z Tarczy Finansowej 2.0 nie może przekroczyć 3,5 mln zł z zastrzeżeniem, że wysokość pomocy na jednego pracownika nie może przekroczyć 72 tys. zł, a maksymalna kwota finansowania z Tarczy Finansowej 1.0 i Tarczy Finansowej 2.0 nie może w sumie przekroczyć 144 tys. zł na jednego pracownika.

Stan zatrudnienia na potrzeby ustalenia powyższych limitów badany będzie na dzień 30 września 2020 r.

3.23 Jak uwzględnia się pracowników, którzy są zatrudnieni na mniej niż cały etat (np. zatrudnienie na pół etatu), na potrzeby ustalenia wysokości subwencji finansowej dla Mikrofirmy?

Na potrzeby ustalenia poziomu subwencji finansowej bierze się pod uwagę każdą osobę spełniającą definicję pracownika, przyjętą dla celów Programu. Dla przykładu, jeżeli przedsiębiorca zatrudnia 2 osoby na podstawie stosunku pracy na 0,5 etatu, to wówczas na potrzeby ustalenia poziomu subwencji finansowej uznaje się, że mamy do czynienia z jednym pracownikiem na pełen etat. Warto nadmienić, że wynik sumowania nie musi być liczbą całkowitą (czyli może wynieść np. 1,75 etatu).

Osoba przebywająca na urlopie macierzyńskim, ojcowskim, rodzicielskim albo wychowawczym traktowana jest jak jeden etat (dotyczy to również osób, które przed tymi urlopami były zatrudnione na część etatu).

Każda osoba współpracująca z pracodawcą traktowana jest jak jeden etat (niezależnie np. od liczby godzin na umowie zlecenia).

3.24 Do jakiej kategorii zostanie zakwalifikowany przedsiębiorca zatrudniający 9,2 pracownika?

Zakładając, że nie zachodzą żadne inne przesłanki negatywne, taki przedsiębiorca, uwzględniając wyłącznie kryterium zatrudnienia, zostanie zakwalifikowany jako MŚP. Wynika to z tego, że Mikrofirmą w rozumieniu Programu jest przedsiębiorca, który zatrudnia nie więcej niż 9 pracowników. Tym samym przedsiębiorca zatrudniający 9,2 pracownika w przeliczeniu na pełne etaty (czyli więcej niż 9) jest MŚP w rozumieniu Programu.

3.25 Jaka działalność (kody PKD) uprawnia do uzyskania pomocy w ramach Programu?

Aby uzyskać pomoc w ramach Tarczy Finansowej 2.0, przedsiębiorca musi wykonywać działalność w ramach jednego lub więcej wskazanych niżej kodów PKD:

1. 17.29.Z Produkcja pozostałych wyrobów z papieru i tektury;
2. 18.12.Z Pozostałe drukowanie;
3. 18.13.Z Działalność usługowa związana z przygotowaniem do druku;
4. 18.14.Z Introligatorstwo i podobne usługi;
5. 49.39.Z Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany;
6. 47.71.Z Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach;
7. 47.76.Z Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach;
8. 47.81.Z Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach;
9. 47.82.Z Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach;

10. 47.89.Z Sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona na straganach i targowiskach;
11. 56.21.Z Przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering);
12. 55.10.Z Hotele i podobne obiekty zakwaterowania;
13. 55.20.Z Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania;
14. 56.10.A Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne;
15. 56.10.B Ruchome placówki gastronomiczne;
16. 56.29.Z Pozostała usługowa działalność gastronomiczna;
17. 56.30.Z Przygotowywanie i podawanie napojów;
18. 59.14.Z Działalność związana z projekcją filmów;
19. 73.11.Z Działalność agencji reklamowych;
20. 74.20.Z Działalność fotograficzna;
21. 77.21.Z Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego;
22. 79.11.A Działalność agentów turystycznych;
23. 79.12.Z Działalność organizatorów turystyki;
24. 79.11.B Działalność pośredników turystycznych;
25. 79.90.A Działalność pilotów wycieczek i przewodników turystycznych;
26. 79.90.B Działalność w zakresie informacji turystycznej;
27. 79.90.C Pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji, gdzie indziej niesklasyfikowana;
28. 82.30.Z Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów;
29. 85.51.Z Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych;
30. 85.52.Z Pozaszkolne formy edukacji artystycznej;
31. 85.59.B Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane;
32. 86.90.A Działalność fizjoterapeutyczna;
33. 86.90.D Działalność paramedyczna;
34. 90.01.Z Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych- zespół muzyczny;
35. 90.02.Z Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych;
36. 90.04.Z Działalność obiektów kulturalnych;
37. 91.02.Z Działalność muzeów;
38. 93.11.Z Działalność obiektów sportowych;
39. 93.13.Z Działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej;
40. 93.19.Z Pozostała działalność związana ze sportem;
41. 93.21.Z Działalność wesołych miasteczek i parków rozrywki;
42. 93.29.A Działalność pokojów zagadek, domów strachu, miejsc do tańczenia i w zakresie innych form rozrywki lub rekreacji organizowanych w pomieszczeniach lub w innych miejscach o zamkniętej przestrzeni;
43. 93.29.B Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana;
44. 93.29.Z Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna;
45. 96.04.Z Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej,

Kody PKD będą weryfikowane na podstawie baz CEIDG i KRS.

Lista działalności wykonywanych w ramach powyższych kodów PKD może ulec zmianie, rozszerzeniu lub zawężeniu, na podstawie odpowiedniej uchwały Rady Ministrów.

3.26 Na jaki dzień weryfikowane jest PKD przedsiębiorcy?

Warunkiem uzyskania pomocy w ramach Programu jest wykonywanie przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie jednego lub więcej kodów PKD wskazanych w Programie łącznie w trzech datach, tj. na dzień:

- (i) 31 grudnia 2019 r.,
- (ii) 1 listopada 2020 r. oraz
- (iii) złożenia wniosku o subwencję.

Warunek ten będzie spełniony także wówczas, jeśli w każdej z tych dat przedsiębiorca będzie prowadził działalność gospodarczą objętą innym kodem PKD (z listy określonej Programem). Warunek dotyczący PKD uznaje się za spełniony również w sytuacji, gdy zmiana kodu PKD została zgłoszona przez przedsiębiorcę do właściwego rejestru nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaistnienia zmiany.

3.27 Czy, aby skorzystać z Tarczy Finansowej 2.0, działalność objęta kodami PKD wymienionymi w Programie musi być działalnością główną przedsiębiorcy?

Nie. Uwzględniane będą wszystkie kody ujawnione w CEIDG lub KRS. Na każdą z dat, na którą następuje badanie kodów PKD, przedsiębiorca może posiadać nawet inny kod, pod warunkiem, że znajduje się on na liście kodów PKD, które zostały dopuszczone Programem.

3.28 Czy kody PKD będą weryfikowane w GUS, CEIDG czy KRS?

Kody PKD będą weryfikowane na podstawie baz CEIDG i KRS.

3.29 Czy lista działalności w ramach kodów PKD, warunkujących udział w Programie, może być zmieniona?

Lista działalności wykonywanych w ramach kodów PKD określonych w Programie może ulec zmianie, rozszerzeniu lub zawężeniu, na podstawie odpowiedniej uchwały Rady Ministrów.

3.30 Na jaki dzień należy sprawdzić stan zatrudnienia w celu ustalenia statusu przedsiębiorcy (Mikrofirma/MŚP)?

Warunkiem uczestnictwa w programie Tarczy Finansowej 2.0., dotyczącym zatrudniania pracowników, jest zatrudnianie co najmniej jednego pracownika na 31 grudnia 2019 r., a w przypadku braku jakiegokolwiek pracownika na tę datę - na 31 lipca 2020 r. Natomiast na potrzeby ustalenia wysokości subwencji będzie brana pod uwagę liczba osób zatrudnionych na 30 września 2020 r.

3.31 Czy na potrzeby weryfikacji statusu Mikrofirmy/MŚP należy uwzględnić zatrudnienie, przychody i sumę bilansową właściciela, lub spółek zależnych wnioskodawcy?

Kryterium skali zatrudnienia oraz skali finansowej odnosi się do przedsiębiorcy, z uwzględnieniem jego właściciela i spółek zależnych. Określając status Mikrofirmy albo MŚP należy zweryfikować, czy zachodzą po jego stronie powiązania w ramach relacji łączących go z innymi przedsiębiorstwami (m.in. w ramach grup kapitałowych) i w razie konieczności sumować dane dotyczące przedsiębiorstw z nim powiązanych w następujący sposób:

- i. w przypadku gdy dane przedsiębiorstwo posiada przedsiębiorstwa powiązane – do jego danych w zakresie liczby pracowników oraz rocznego obrotu i sumy bilansowej dolicza się w całości dane przedsiębiorstw powiązanych,
- ii. w przypadku gdy dane przedsiębiorstwo posiada przedsiębiorstwa partnerskie – do jego danych w zakresie liczby pracowników oraz rocznego obrotu i sumy bilansowej dolicza się dane przedsiębiorstw partnerskich proporcjonalnie do procentowego udziału w kapitale lub prawach głosu (z tym, że należy wziąć pod uwagę wyższy udział) - nie dotyczy to publicznych korporacji inwestycyjnych, spółek venture capital, osób fizycznych lub grupy osób fizycznych prowadzących regularną działalność inwestycyjną jako tzw. „anioły biznesu”, o ile całkowita kwota inwestycji tych inwestorów w jedno przedsiębiorstwo nie przekroczy 1 250 000 EUR; inwestorów instytucjonalnych, w tym funduszy rozwoju regionalnego; uczelni wyższych lub ośrodków badawczych nienastawionych na zysk; niezależnych władz lokalnych z rocznym budżetem poniżej 10 mln EUR oraz liczbą mieszkańców poniżej 5 000.

Dane przedsiębiorstw, które podlegają sumowaniu, należy ustalać na podstawie ksiąg rachunkowych lub danych pochodzących ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Szczegółowe informacje dotyczące ustalenia statusu przedsiębiorstwa znajdują się w Załączniku I Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. UE. L. z 2014 r. Nr 187, str. 1 z późn. zm.).

Obowiązek uwzględniania danych przedsiębiorstw powiązanych i partnerskich nie dotyczy dużych przedsiębiorców dopuszczonych do Programu.

3.32 Czy z Tarczy Finansowej 2.0 będzie mógł skorzystać przedsiębiorca, który zaczął prowadzić działalność po 1 stycznia 2020 r.?

Nie. W Programie może wziąć udział przedsiębiorca, który spełnia warunek prowadzenia działalności gospodarczej łącznie w obu datach, tj. na dzień: 31 grudnia 2019 r. oraz złożenia wniosku o udzielenie subwencji finansowej.

3.33 Czy przedsiębiorca, który zawiesił działalność po 31 grudnia 2019 r., a odwiesił przed złożeniem wniosku, może się starać o wsparcie w ramach Programu?

Co do zasady tak, przy czym należy zwrócić uwagę, że muszą być spełnione również inne przesłanki do udzielenia wsparcia w ramach Programu. Przy wsparciu dla Mikrofirm, zawieszenie działalności na dzień ustalenia liczby pracowników na potrzeby wyliczenia poziomu subwencji finansowej może skutkować brakiem możliwości udzielenia subwencji (przedsiębiorca najprawdopodobniej nie zatrudniałby żadnych pracowników na dzień ustalania poziomu zatrudnienia).

3.34 Czy oddział spółki z o.o., realizując działalność mieszczącą się w grupie kodów PKD dopuszczonych Programem, będzie mógł otrzymać subwencję?

Oddział spółki z o.o. nie spełnia warunku uznania za przedsiębiorcę w rozumieniu Programu. Zgodnie z Programem, przez przedsiębiorcę należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców.

3.35 Czy przedsiębiorca ubiegający się o subwencję w ramach Tarczy Finansowej 2.0 może być w likwidacji, upadłości lub restrukturyzacji?

Na datę złożenia wniosku o subwencję finansową beneficjent Programu nie może być w likwidacji, upadłości lub restrukturyzacji.

3.36 Czy warunkiem wejścia do Programu jest odnotowanie przez przedsiębiorcę spadku obrotów?

Jednym z warunków wejścia do Programu jest spadek obrotów gospodarczych o min. 30% w okresach:

- od 1 kwietnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w porównaniu do okresu od 1 kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

lub

- od 1 października 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. w porównaniu do okresu od 1 października 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

Należy pamiętać, że w przypadku ubiegania się o subwencję finansową wymagane będzie złożenie pliku JPK_V7M lub JPK_V7K do organu podatkowego - z wyprzedzeniem umożliwiającym przeprocesowanie danych przez ten organ i przekazanie danych do PFR (do 7 dni).

3.37 Czy dane wprowadzane we wniosku o przyznanie pomocy są weryfikowane przez PFR?

Tak. Są weryfikowane na podstawie danych z rejestrów publicznych. Na tej podstawie podejmowana jest decyzja odnośnie przyznania subwencji. Dlatego niezwykle ważne jest, aby przedsiębiorca złożył odpowiednio wcześniej np. plik JPK_V7M lub JPK_V7K, aby uniknąć odrzucenia wniosku. Proces walidacji wniosków wymaga przetworzenia danych w rejestrach publicznych. Złożenie wniosku o subwencję wcześniej rodzi ryzyko jego odrzucenia przez PFR.

3.38 Co należy rozumieć przez pojęcie obroty gospodarcze?

Obroty gospodarcze powinny być różnie określane w zależności od formy prawnej oraz przyjętego sposobu ewidencji księgowej i podatkowej, zgodnie z właściwymi przepisami prawa stosowanymi przez przedsiębiorcę.

Poprzez obroty gospodarcze, określone w Regulaminie, należy rozumieć:

- a) sprzedaż towarów i usług wykazaną w deklaracji JPK V7M – w stosunku do Beneficjentów będących czynnymi podatnikami VAT rozliczającymi się miesięcznie;
- b) sprzedaż towarów i usług wykazaną w deklaracji JPK V7K (w zakresie przychodu za dany miesiąc) – w stosunku do beneficjentów, będących czynnymi podatnikami VAT rozliczającymi się kwartalnie;
- c) przychód z innych źródeł (tzw. przychód operacyjny) w rozumieniu ustawy CIT albo przychód w rozumieniu ustawy PIT, stanowiące podstawę do obliczenia zaliczki na podatek CIT albo PIT – w stosunku do beneficjentów: (i) będących czynnymi podatnikami VAT wystawiającymi faktury VAT marża (w tym beneficjentów, którzy wykazali co najmniej jedną fakturę objętą obowiązkiem VAT marży), (ii) będących czynnymi podatnikami VAT, rozliczającymi się kasowo, (iii) świadczących tylko i wyłącznie czynności zwolnione z VAT (zwolnienie przedmiotowe), (iv) niebędących podatnikami VAT (w tym beneficjentów zwolnionych podmiotowo z VAT), oraz (v) rozliczających się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych,
- d) kwotę oszacowaną przez beneficjenta na podstawie wystawionych faktur lub rachunków – w stosunku do beneficjenta korzystającego z karty podatkowej (niebędącego czynnym podatnikiem VAT).

Obroty są weryfikowane przez PFR we współpracy z Ministerstwem Finansów przed udzieleniem subwencji finansowej.

3.39 Co będzie brane pod uwagę przy weryfikacji spadku obrotów?

Weryfikacja spadków obrotów będzie odbywała się na podstawie w szczególności deklaracji JPK V7Mw przypadku podmiotów rozliczających się miesięcznie oraz deklaracji JPK V7K (w zakresie obrotu gospodarczego za dany miesiąc) w przypadku podmiotów rozliczających się kwartalnie. Natomiast w przypadku podmiotów:

- będących czynnymi podatnikami VAT wystawiającymi faktury VAT marża (w tym, którzy wykazali co najmniej jedną fakturę objętą obowiązkiem VAT marży),
- będących czynnymi podatnikami VAT rozliczającymi się kasowo,
- świadczących tylko i wyłącznie czynności zwolnione z VAT (zwolnienie przedmiotowe),
- niebędących podatnikami VAT (w tym beneficjentów zwolnionych podmiotowo z VAT),
- rozliczających się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych,

weryfikacji będzie podlegał przychód z innych źródeł (tzw. przychód operacyjny) w rozumieniu ustawy CIT albo przychód w rozumieniu ustawy PIT.

W przypadku przedsiębiorców korzystających z karty podatkowej (niebędących czynnymi podatnikami VAT) przedsiębiorca szacuje obroty na podstawie wystawionych faktur lub rachunków.

3.40 W jaki sposób weryfikowane są dane o spadku obrotów gospodarczych w przypadku przedsiębiorców rozliczających VAT kwartalnie?

W przypadku podatników rozliczających VAT kwartalnie walidacja odbywa się w oparciu o deklarację JPK V7K (w zakresie przychodu za dany miesiąc) – przedsiębiorca musi jednak pamiętać o tym, żeby odczekać co najmniej 7 dni kalendarzowych od złożenia JPK V7K. JPK_VAT składany jest za okresy miesięczne, nie później niż do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu raportowanym.

3.41 Jak ustalić spadek obrotów u przedsiębiorców rozliczających VAT metodą kasową?

Spadek obrotów podmiotów rozliczających VAT metodą kasową, podobnie jak w przypadku „nieVATowców”, czy rozliczających się na podstawie faktur VAT marża, ustalany jest w oparciu o oświadczenie złożone przez przedsiębiorcę we wniosku o udzielenie subwencji finansowej. Powyżsi przedsiębiorcy ustalają spadek obrotów na podstawie przychodów z innych źródeł (tzw. przychód operacyjny) w rozumieniu ustawy CIT albo przychodów w rozumieniu ustawy PIT, stanowiących podstawę do obliczenia zaliczki na podatek CIT lub PIT. Wysokość spadku obrotów podlega weryfikacji ze strony PFR.

3.42 Jak uwzględniać faktury zaliczkowe przy ustalaniu spadku obrotów gospodarczych?

Podstawą weryfikacji wniosków i oświadczeń wpływających na przyznanie subwencji i jej wysokość w ramach Tarczy Finansowej 2.0 są dane dotyczące obrotów gospodarczych beneficjenta.

We wniosku o przyznanie subwencji należy wskazać obroty gospodarcze zgodnie z formą prawną oraz przyjętym sposobem ewidencji księgowej i podatkowej. Otrzymane zaliczki na poczet przyszłej dostawy towarów i świadczenia usług powodują powstanie obowiązku podatkowego VAT w chwili wpływu na rachunek bankowy całości lub części zapłaty. Natomiast, przyjęcie zaliczki na poczet przyszłych dostaw towarów i usług oraz wystawienie faktury zaliczkowej nie jest traktowane jako

przychód podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym. W związku z tym takich zaliczek nie ujmuje się w podatkowej księdze przychodów i rozchodów.

3.43 Jak należy postąpić przy ustalaniu wartości obrotów gospodarczych, które w deklaracji VAT są nieujawnione, np. firma rozlicza podatek od towarów i usług w innych krajach i są one niewidoczne w deklaracjach VAT-7?

We wniosku o subwencję spadek obrotów gospodarczych będzie dotyczył zasadniczo krajowych obrotów gospodarczych i będzie weryfikowany na podstawie danych zadeklarowanych w kraju.

3.44 Czy fakturę, która nie została opłaconą, należy doliczyć do spadku obrotów gospodarczych?

Faktura, mimo braku zapłaty, zasadniczo będzie stanowiła o spadku obrotu gospodarczego, o ile zgodnie z odrębnymi przepisami będzie uprawdopodobniony brak zapłaty (np. brak zapłaty po upływie 90 dni od terminu płatności).

3.45 Czy korekta deklaracji VAT zwiększająca/zmniejszająca wartość sprzedaży, złożona po wydaniu decyzji o wsparciu, będzie miała wpływ na tę decyzję?

Jeżeli korekta deklaracji VAT spowodowałaby, że przedsiębiorca, który wcześniej otrzymał decyzję negatywną, zaczął spełniać warunki do objęcia go Programem, taki przedsiębiorca będzie mógł złożyć nowy wniosek.

W przypadku korekty znacząco zwiększającej wartość sprzedaży, która spowoduje, że Beneficjent, który uzyskał wsparcie w ramach Programu, nie miałby do niego prawa lub uzyskałby wsparcie w niższej wysokości, przedsiębiorca może zostać zobowiązany do zwrotu całości/części kwoty otrzymanej subwencji. Tego typu sytuacje mogą podlegać ocenie PFR.

3.46 Czy podmioty, które - oprócz działalności gospodarczej - prowadzą działalność innego rodzaju (np. fundacje, stowarzyszenia) powinny sumować obroty z obydwu rodzajów działalności?

W przypadku podmiotów, które prowadzą działalność gospodarczą i inną działalność niż działalność gospodarcza, wnosząc o subwencję finansową powinny uwzględniać wyłącznie obroty z działalności gospodarczej.

3.47 Czy przedsiębiorcy rozliczający się gotówkowo mogą skorzystać ze wsparcia z Tarczy Finansowej 2.0?

Nie ma w tym zakresie przeciwwskazań, jeżeli opisany sposób rozliczeń (płatności gotówkowe) jest sposobem przyjętym dla celów regulowania danego rodzaju należności w przedsiębiorstwie i w zakresie w jakim jest zgodny z odrębnymi przepisami (limity przewidziane dla płatności gotówkowych).

3.48 Jak ma wyliczyć łączny spadek obrotów gospodarczych przedsiębiorca, który rozlicza się jednocześnie na podstawie JPK V7M/JPK V7K i VAT-marża?

Taki przedsiębiorca powinien wyliczyć spadek obrotów gospodarczych na podstawie deklaracji JPK V7M/JPK V7K.

3.49 Jak ma liczyć obroty „nieVATowiec”? Czy do obrotów gospodarczych wlicza się zwroty pożyczek?

Przedsiębiorcy niebędący czynnymi podatnikami VAT powinni wziąć pod uwagę przychód z innych źródeł w rozumieniu ustawy CIT albo przychód z działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy PIT, stanowiący podstawę do obliczenia zaliczki na podatek CIT lub PIT.

Do przychodów rocznych oraz za dany miesiąc nie wlicza się natomiast zwrotów pożyczek – co do zasady nie stanowią one bowiem przychodu w rozumieniu ustawy CIT / ustawy PIT.

3.50 Jak wyliczyć spadek obrotów gospodarczych, gdy część kontrahentów dokonuje płatności ratalnych? Ta nadpłata, w przypadku braku realizacji usługi, będzie musiała zostać zwrócona.

W przypadku, gdy przedsiębiorca jest czynnym podatnikiem VAT, to zwrot zapłaty za niewykonaną częściowo usługę powinien znaleźć odzwierciedlenie w ewidencji VAT. W rezultacie spadek obrotów gospodarczych powinien być obliczany na podstawie sprzedaży towarów i usług wykazanych w deklaracji VAT.

3.51 Czy refaktury incydentalne, które nie są związane bezpośrednio z prowadzoną działalnością (w rachunku zysków i strat wykazywane są w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych) wystawiane przez przedsiębiorcę należy zaliczać do obrotów gospodarczych?

Tak, refaktury powinny zostać zaliczone do obrotów gospodarczych.

3.52 Czy przedsiębiorca, którego kontrahenci korzystają z samofakturowania i z tego względu otrzymuje od nich faktury sprzedażowe do 15. dnia kolejnego miesiąca po miesiącu kończącym się będzie mógł skorzystać ze wsparcia w ramach Tarczy Finansowej 2.0?

Tak, jednak jeśli dany miesiąc ma być brany za podstawę wyliczenia spadku obrotów gospodarczych, aby możliwe było wyliczenie tego spadku, powinny być znane dane uwzględniające całkowitą wartość obrotów gospodarczych za dany miesiąc.

3.53 Jak powinien liczyć obroty gospodarcze (dla ustalenia wysokości subwencji) przedsiębiorca prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą, który jest jednocześnie udziałowcem w spółce komandytowej?

Jeżeli przedsiębiorca chce uzyskać subwencję na cele prowadzonej przez siebie jednoosobowej działalności gospodarczej, to wskazuje wysokość obrotu z tej działalności, bez uwzględniania obrotów spółek, w których przedsiębiorca jest współlnikiem. Uzyskanie subwencji również na cele związane z działalnością spółek, których współlnikiem jest przedsiębiorca, wymaga wystąpienia z odrębnym wnioskiem w imieniu tych spółek i wskazania wartości ich obrotów.

3.54 Co należy rozumieć przez Koszty Stałe?

Koszty Stałe oznaczają faktyczną stratę brutto (wynik finansowy przedsiębiorcy przed opodatkowaniem, uwzględniający zysk/stratę z działalności operacyjnej oraz koszty i przychody finansowe) w okresie od 1 listopada 2020 r. do 31 marca 2021 r., wykazaną przez beneficjenta w rachunku zysków i strat lub innych dokumentach sprawozdawczych, z wyłączeniem rezerw na utratę wartości aktywów oraz uwzględniającą pomoc publiczną uzyskaną z innych źródeł (otrzymana lub oczekiwana).

3.55 Czy, aby przedsiębiorca będący MŚP mógł otrzymać dofinansowanie Kosztów Stałych do wysokości 70%, niezbędny jest spadek obrotów gospodarczych w każdym z porównywanych miesięcy?

W przypadku MŚP subwencja finansowa udzielana jest do wysokości 70% Kosztów Stałych. Wysokość kwoty subwencji finansowej określana jest na bazie deklarowanej przez beneficjenta wysokości Kosztów Stałych (za okres listopad – grudzień 2020 r. na podstawie rzeczywistych Kosztów Stałych oraz za okres styczeń – marzec 2021 r. na podstawie prognozowanych Kosztów Stałych).

Beneficjent będzie uprawniony do rekompensaty Kosztów Stałych tylko za okresy kwalifikowane, o których mowa w odpowiedzi na pytanie 3.2, w których spadek obrotów wynosi co najmniej 30%. Koszty Stałe oraz wysokość obrotów za okres listopad - grudzień 2020 r. będą weryfikowane na

podstawie danych rzeczywistych. Prognoza Kosztów Stałych oraz wysokości obrotów za okres styczeń-marzec 2021 r. będą natomiast weryfikowane następczo - jako warunek umorzenia subwencji finansowej.

Beneficjent będzie zobowiązany do zwrotu subwencji finansowej w kwocie przekraczającej 70% rzeczywistych Kosztów Stałych w okresie od 1 listopada 2020 r. do 31 marca 2021 r., z wyłączeniem rezerw na utratę wartości aktywów oraz uwzględniającej uzyskaną pomoc publiczną z innych źródeł.

3.56 Czy na potrzeby obliczenia spadku obrotów będą brane pod uwagę obroty z działalności w ramach kodów PKD dopuszczonych Programem czy całe obroty przedsiębiorcy?

Na potrzeby obliczenia spadku obrotów będzie brana pod uwagę całość obrotów gospodarczych przedsiębiorcy w porównywanych okresach.

3.57 Czy jednym z warunków uzyskania pomocy w ramach Tarczy Finansowej 2.0 jest brak zaległości przedsiębiorcy w zapłacie podatków i składek na ubezpieczenia społeczne?

Tak, wymagany jest brak zaległości w opłacaniu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne na 31 grudnia 2019 r. lub 31 grudnia 2020 r. lub na dzień składania wniosku.

Za zaległość nie uznaje się:

(i) rozłożenia płatności podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne na raty lub jej odroczenia, lub (ii) zalegania z płatnościami podatków i składek na ubezpieczenia społeczne nieprzekraczającego trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy Prawo Pocztowne za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej, lub (iii) złożenia wniosku do ZUS o brak płatności składek na ubezpieczenia społeczne w ramach tarcz antykryzysowych.

3.58 Czy każda zaległość dotycząca płatności podatków lub składek na ubezpieczenia społeczne jest istotna dla możliwości ubiegania się o udzielenie wsparcia w ramach Programu?

Nie. Zaległość nieprzekraczająca trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej, tj. aktualnie – 8,70 zł, nie wpływa na możliwość ubiegania się o udzielenie wsparcia w ramach Programu.

3.59 Czy jeśli na dzień składania wniosku o subwencję przedsiębiorca będzie zalegał z płatnością podatków (wcześniej nie miał takich zaległości), spowoduje to nieprzyznanie mu subwencji?

Aby spełnić warunek niezalegania z płatnościami, wystarczy, aby wnioskodawca nie zalegał z płatnościami podatków i składek na ubezpieczenia społeczne na jedną z następujących dat: 31 grudnia 2019 r., 31 grudnia 2020 r. lub na dzień złożenia wniosku o subwencję.

3.60 Czy warunek dotyczący braku zaległości w składkach na ubezpieczenia społeczne i podatków dotyczy wyłącznie spółki cywilnej jako podmiotu zatrudniającego pracowników i ubiegającego się o subwencję, czy obejmuje równocześnie wspólników spółki cywilnej w ramach ich indywidualnych działalności gospodarczych?

Warunek braku zaległości w składkach na ubezpieczenia społeczne i podatków dotyczy zarówno spółki cywilnej, jak również wspólników tej spółki.

3.61 Czy wniosek o subwencję będzie można złożyć przez pełnomocnika? Jak wykazać uprawnienie do reprezentacji (jakie dokumenty złożyć) w przypadku wieloosobowej reprezentacji przedsiębiorcy?

Wniosek o subwencję musi zostać złożony przez osobę posiadającą umocowanie do reprezentowania przedsiębiorcy. W momencie składania wniosku konieczne jest dołączenie potwierdzenia umocowania osoby reprezentującej przedsiębiorcę. Potwierdzenie umocowania musi być załączone w formie elektronicznej w momencie wysyłania wniosku do PFR. Jeśli z odpisu KRS/wydruku z CEIDG nie wynika uprawnienie do samodzielnej reprezentacji przedsiębiorcy przez osobę składającą wniosek, niezbędne jest pełnomocnictwo.

Należy zwrócić uwagę, że pełnomocnictwo musi zostać podpisane za pomocą kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

3.62 Czy jeżeli MŚP nie miał obrotów w styczniu 2019 r. np. wskutek tego, że nie prowadził wtedy działalności, to czy otrzyma subwencję za styczeń 2021 r.?

Jeżeli przedsiębiorca nie odnotował żadnych przychodów w styczniu 2019 r. to nie wyklucza to możliwości uzyskania subwencji finansowej za styczeń pod warunkiem, że łączny spadek obrotów gospodarczych za okres styczeń-marzec 2021 r. w porównaniu do okresu styczeń-marzec 2019 r. będzie wynosił co najmniej 30%.

3.63 Czy wypełniając wniosek o subwencję z Tarczy Finansowej 2.0 można wskazać ułamkowy stan zatrudnienia?

Tak, należy wskazać wartość z uwzględnieniem części etatów.

3.64 Czy na potrzeby obliczenia średniego zatrudnienia w Mikrofirmie, którego utrzymanie w roku 2021 w porównaniu do roku 2020 jest warunkiem umorzenia subwencji, należy z roku 2021 uwzględnić wyłącznie miesiące styczeń-październik?

Nie. Na potrzeby obliczenia utrzymania średniego zatrudnienia należy w porównaniu uwzględnić cały 2020 i 2021 rok.

3.65 Jaka kwota subwencji z Tarczy Finansowej 2.0 dla Mikrofirmy będzie podlegała zwrotowi, jeżeli średnie zatrudnienie spadnie o 15%?

Zwrotowi będzie podlegała procentowo proporcjonalna wartość, a więc 15% subwencji..

3.66 Czy spadek średniego zatrudnienia w MŚP wpłynie na kwotę zwracanej subwencji?

W przypadku MŚP utrzymanie średniego zatrudnienia nie jest warunkiem umorzenia subwencji.

3.67 Jeżeli zmiany w zarządzie spółki nie będą ujawnione w KRS, to jaki dokument powinien załączyć przedsiębiorca, aby wykazać, że osoba podpisująca wniosek o subwencję albo osoba udzielająca jej pełnomocnictwa, jest uprawniona do reprezentacji spółki?

W takim stanie faktycznym wymagane będzie przedłożenie złożonego wniosku o zmianę danych w KRS, z prezentatą wpływu albo dowodem nadania (wraz z załącznikami – np. uchwałą wspólników o zmianach w składzie zarządu).

3.68 Czy dla uzyskania wsparcia w ramach Programu ważne jest gdzie przedsiębiorca ma siedzibę i płaci podatki?

O subwencję finansową może ubiegać się tylko przedsiębiorca:

- (i) który, posiada rezydencję podatkową na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego; oraz
- (ii) którego główny beneficjent rzeczywisty, w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy AML nie posiada rezydencji podatkowej w tzw. „rajach podatkowych” w rozumieniu Konkluzji Rady UE w sprawie zrewidowanej listy państw nie współpracujących w celach podatkowych (2020/C 64/03).

Odejście od tej zasady możliwe jest: w sytuacji zobowiązania się beneficjenta Programu i/lub jego głównego beneficjenta rzeczywistego do przeniesienia rezydencji podatkowej na teren Europejskiego Obszaru Gospodarczego w terminie do 9 miesięcy od dnia udzielenia finansowania w ramach Programu.

Przedsiębiorca będzie posiadał rezydencję podatkową na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego w przypadku posiadania statusu rezydenta dla celów podatkowych, zgodnie z prawem właściwym dla co najmniej jednego państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W przypadku Polski – przedsiębiorca będzie zasadniczo spełniał warunek posiadania rezydencji podatkowej na terytorium Polski, jeśli:

- (i) w przypadku przedsiębiorcy będącego podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych - ma siedzibę lub jego faktyczny zarząd sprawowany jest na terytorium Polski, albo
- (ii) w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną - (i) posiada na terytorium Polski centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych) lub (ii) przebywa na terytorium Polski dłużej niż 183 dni w roku podatkowym,

– o ile odpowiednia umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania, której stroną jest Polska, nie stanowi inaczej.

Główny beneficjent rzeczywisty przedsiębiorcy nie będzie posiadał rezydencji podatkowej na terenie tzw. raju podatkowego, jeśli jego rezydencja podatkowa znajduje się na terytorium innej jurysdykcji niż Samoa Amerykańskie, Kajmany, Fidżi, Guam, Oman, Palau, Panama, Samoa, Seszele, Trynidad i Tobago, Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych lub Vanatu.

3.69 Czy warunek rezydencji podatkowej na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz nieposiadania rezydencji podatkowej w tzw. raju podatkowym odnosi się do beneficjenta rzeczywistego przedsiębiorcy czy też do samego przedsiębiorcy?

Warunek rezydencji podatkowej na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego odnosi się wyłącznie do samego przedsiębiorcy. Natomiast warunek nieposiadania rezydencji podatkowej w tzw. raju podatkowym odnosi się wyłącznie do głównego beneficjenta rzeczywistego danego przedsiębiorcy.

W celu ubiegania się o wsparcie w ramach Programu przedsiębiorca powinien posiadać rezydencję podatkową na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego i jednocześnie jego główny beneficjent rzeczywisty nie może posiadać rezydencji podatkowej na terenie tzw. raju podatkowego. Odejście od tej zasady możliwe jest w sytuacji zobowiązania się przedsiębiorcy i/lub głównego beneficjenta rzeczywistego przedsiębiorcy do przeniesienia rezydencji podatkowej na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego w terminie do 9 miesięcy od dnia udzielenia subwencji finansowej w ramach Programu.

3.70 Jak zidentyfikować beneficjenta rzeczywistego przedsiębiorcy?

Identyfikacja głównego beneficjenta rzeczywistego powinna zostać dokonana dwustopniowo, tj.:

- 1) w pierwszej kolejności - powinna zostać dokonana identyfikacja każdego beneficjenta rzeczywistego danego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy o AML, a następnie;
- 2) w drugiej kolejności - powinna zostać wśród nich dokonana identyfikacja głównego beneficjenta rzeczywistego.

Identyfikacja beneficjenta rzeczywistego polega na ustaleniu wszystkich osób fizycznych, które:

- (1) sprawują bezpośrednio lub pośrednio kontrolę nad przedsiębiorcą poprzez posiadane uprawnienia, które wynika z okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiające wywieranie decydującego wpływu na czynności lub działania podejmowane przez przedsiębiorcę, lub
- (2) w imieniu których przedsiębiorca wnioskuje o wsparcie w ramach Programu.

Identyfikacja beneficjenta rzeczywistego może różnić się w zależności od formy prawnej danego przedsiębiorcy, np.:

- w przypadku przedsiębiorcy będącego spółką z o.o. lub niepubliczną spółką akcyjną - beneficjentem rzeczywistym będą wszystkie osoby fizyczne spełniające jeden z następujących warunków: (1) będące udziałowcem lub akcjonariuszem przedsiębiorcy, którym przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji przedsiębiorcy, (2) dysponujące więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym przedsiębiorcy, także jako zastawnik albo użytkownik, lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu, (3) sprawujące kontrolę nad przedsiębiorcą lub osobami prawnymi, którym łącznie przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji przedsiębiorcy, lub łącznie dysponującą więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie przedsiębiorcy, także jako zastawnik albo użytkownik, lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu, (4) sprawujące kontrolę nad przedsiębiorcą poprzez posiadanie w stosunku do niego uprawnień, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy o rachunkowości, lub (5) jeśli nie można ustalić beneficjenta rzeczywistego w sposób o którym mowa w pkt (1)-(4) - zajmującą wyższe stanowisko kierownicze;
- w przypadku przedsiębiorcy będącego spółką osobową (spółką jawną, partnerską, komandytową lub komandytowo-akcyjną) lub spółką cywilną – beneficjentem rzeczywistym, co do zasady, będą wszyscy wspólnicy spółki (o ile będą to osoby fizyczne);
- w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą - przyjmuje się, że taki przedsiębiorca jest jednocześnie beneficjentem rzeczywistym (o ile nie ma przesłanek lub okoliczności mogących wskazywać na fakt sprawowania kontroli nad nim przez inną osobę fizyczną);
- w przypadku przedsiębiorcy będącego spółką akcyjną (publiczną) – jego beneficjentem rzeczywistym będą osoby fizyczne uznawane za podmiot dominujący w stosunku do takiego beneficjenta (w rozumieniu art. 4 pkt 14 ustawy o ofercie publicznej) lub – jeśli podmiot dominujący nie jest osobą fizyczną – beneficjent rzeczywisty takiego podmiotu

dominującego. Podmiotem dominującym jest podmiot w sytuacji, gdy: (1) posiada bezpośrednio lub pośrednio przez inne podmioty większość głosów w organach beneficjenta, także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub (2) jest uprawniony do powoływania lub odwoływania większości członków organów zarządzających lub nadzorczych beneficjenta, lub (3) więcej niż połowa członków zarządu podmiotu dominującego jest jednocześnie członkami zarządu, prokurentami lub osobami pełniącymi funkcje kierownicze beneficjenta bądź innego podmiotu pozostającego z tym beneficjentem w stosunku zależności.

Następnie, identyfikacja głównego beneficjenta rzeczywistego danego przedsiębiorcy polega na ustaleniu beneficjenta rzeczywistego, który:

- (i) jest jedynym zidentyfikowanym beneficjentem rzeczywistym danego przedsiębiorcy; albo
- (ii) jeżeli zidentyfikowano więcej niż jednego beneficjenta rzeczywistego danego przedsiębiorcy – jest beneficjentem rzeczywistym wywierającym największy decydujący wpływ (albo beneficjentami rzeczywistymi wywierającymi taki sam największy decydujący wpływ) na czynności lub działania podejmowane przez beneficjenta spośród wszystkich beneficjentów rzeczywistych danego przedsiębiorcy według oceny PFR.

3.71 Czy istnieje możliwość ubiegania się o wsparcie w ramach Programu, jeżeli główny beneficjent rzeczywisty przedsiębiorcy jest rezydentem podatkowym w tzw. „raju podatkowym”?

Tak, ale udzielenie wsparcia w ramach Programu będzie w takiej sytuacji uzależnione od zobowiązania się głównego beneficjenta rzeczywistego danego przedsiębiorcy do przeniesienia rezydencji podatkowej na teren Europejskiego Obszaru Gospodarczego w terminie do 9 miesięcy od dnia udzielenia finansowania w ramach Programu.

3.72 Jakie kraje należy uznać za raje podatkowe?

Przez raje podatkowe należy rozumieć następujące jurysdykcje: Samoa Amerykańskie, Kajmany, Fidżi, Guam, Oman, Palau, Panama, Samoa, Seszele, Trynidad i Tobago, Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych oraz Vanatu.

3.73 Czy wystarczy, aby w firmie jedna osoba fizyczna z udziałami powyżej 25% była rezydentem odprowadzającym podatki w Polsce, czy wszystkie osoby powyżej 25% powinny być rezydentami?

Przedsiębiorca, aby skorzystać z rozwiązań przewidzianych w Tarczy Finansowej 2.0 nie musi posiadać rezydencji podatkowej w Polsce. Wystarczy, że posiada rezydencję podatkową na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jest zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (jego działalność gospodarcza została zarejestrowana na terytorium RP w Krajowym Rejestrze Sądowym albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej) oraz jego główny beneficjent rzeczywisty (tj. beneficjent rzeczywisty w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy AML wywierający największy decydujący wpływ na czynności lub działania podejmowane przez beneficjenta spośród innych beneficjentów rzeczywistych) nie posiada rezydencji podatkowej w tzw. rajach

podatkowych (tj. jurysdykcjach niechętnych współpracy w celach podatkowych w rozumieniu Konkluzji Rady ws. Rajów Podatkowych).

3.74 Kiedy i jak można składać odwołania od decyzji PFR?

Odwołania można składać – tak jak w przypadku Tarczy Finansowej 1.0 – wyłącznie elektronicznie. Różnica polega na tym, że będzie je można składać nie tylko wtedy, gdy otrzymana kwota będzie niższa niż wnioskowana, ale również wtedy, gdy przedsiębiorca otrzyma całą wnioskowaną kwotę, ale z okoliczności wynika, że jego wniosek mógł opiewać na kwotę wyższą. Odwołania można składać od 1 lutego 2021 r. do 31 marca 2021 r.

4 Wydatkowanie subwencji finansowej

4.1 Czy środki z subwencji finansowej otrzymanej przez Mikrofirmę mogą być przeznaczane wyłącznie na wydatki kwalifikowane?

Nie. Pomoc udzielana Mikrofirmom w ramach Tarczy Finansowej nie jest pomocą, która musi zostać przeznaczona na wydatki kwalifikowalne (szczegółowo określone wydatki lub kategorie wydatków, na które może zostać przeznaczona subwencja).

Subwencja finansowa ma charakter pomocy operacyjnej, tj. środki przeznaczane są na pokrycie kosztów związanych z prowadzoną przez Mikrofirmę działalnością gospodarczą. W konsekwencji, z zastrzeżeniem katalogu negatywnego określonego w umowie oraz Regulaminie, subwencja może zostać przeznaczona na wszelkie wydatki związane z działalnością gospodarczą.

4.2 Na jakie cele może być przeznaczona subwencja finansowa?

Subwencja dla Mikrofirm może zostać wykorzystana, w szczególności na:

- (i) pokrycie kosztów wynagrodzeń pracowników,
- (ii) kosztów zakupu towarów i materiałów,
- (iii) kosztów usług obcych,
- (iv) bieżących kosztów obsługi finansowania zewnętrznego,
- (v) kosztów najmu (lub umów o podobnym charakterze) nieruchomości użytkowanej na cele prowadzenia działalności gospodarczej,
- (vi) kosztów wszelkich należności publicznoprawnych,
- (vii) kosztów zakupu sprzętu i innych środków trwałych niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej.

Subwencja dla MŚP może być przeznaczona na finansowanie 70% Kosztów Stałych.

Zarówno Mikrofirmę, jak i MŚP, obowiązują przy tym następujące zakazy:

1. dokonywania jakichkolwiek płatności (w tym, w szczególności, odpraw, innych podobnego rodzaju świadczeń związanych z zakończeniem relacji prawnych pomiędzy beneficjentem i pracownikiem, nagród, premii, udziału w zysku oraz innych świadczeń uznaniowo

wypłacanych pracownikowi przez beneficjenta) na rzecz jakiegokolwiek osoby posiadającej status pracownika beneficjenta z tytułu, lub w związku, z umową (w tym umową o pracę lub umową cywilnoprawną) łączącą taką osobę z beneficjentem, której istnienie przesądza o jej statusie wspomnianym powyżej, poza wynagrodzeniem zasadniczym;

2. transferu środków pochodzących z Programu, pod jakimkolwiek tytułem prawnym, na rzecz właścicieli lub podmiotów powiązanych z beneficjentem;
3. przedpłacania kredytów, leasingów oraz innych podobnych instrumentów;
4. finansowania transakcji nabycia (przejęcia) w sposób bezpośredni lub pośredni, w części lub całości innego podmiotu, lub dokonywania transakcji, których celem jest, pośrednio lub bezpośrednio, takie nabycie lub przejęcie (zakaz akwizycji).

4.3 Przedsiębiorca prowadzi działalność objętą różnymi kodami PKD. Czy może wykorzystać subwencję dla całej działalności, czy tylko w zakresie działalności określonej przez kody PKD wskazane w Programie?

Nie ma ograniczenia polegającego na nakazie wykorzystywania środków z subwencji wyłącznie na działalność przedsiębiorcy związaną z kodami PKD określonymi w Programie. Jeśli wydatkowanie jest zgodne z Regulaminem oraz umową subwencji, przedsiębiorca prowadzący działalność w obszarze wielu kodów PKD może wykorzystać środki w ramach każdego z tych obszarów. Subwencja jest pomocą operacyjną, która może zostać wydatkowana z uwzględnieniem wyłączeń wskazanych w dokumentach programowych.

4.4 Czy istnieje możliwość pokrycia z subwencji kredytów przeterminowanych i bieżącej obsługi kredytów?

Nie jest limitowane wykorzystanie subwencji na spłatę przeterminowanych kredytów i bieżącą obsługę kredytów. Obowiązuje jednak zakaz przedpłacania kredytów, leasingów oraz innych podobnych instrumentów.

4.5 Czy Mikrofirma może przeznaczyć środki z subwencji finansowej na pokrycie kosztów wynagrodzenia pracownika, które jest obciążone zajęciem komorniczym?

Wynagrodzenie pracownika stanowi koszt prowadzonej przez pracodawcę działalności gospodarczej, niezależnie od tego, czy przed jego wypłatą pracownikowi dokonuje się potrąceń, dlatego środki z subwencji można przeznaczyć na ten cel.

5 Zasady umorzenia subwencji finansowej dla Mikrofirm

5.1 Czy Mikrofirmy będą mogły uzyskać umorzenie 100% subwencji przyznanej w programach Tarczy Finansowej 2.0?

Subwencja finansowa z Tarczy Finansowej 2.0 w przypadku Mikrofirmy podlega całkowitemu umorzeniu pod warunkiem łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- (i) utrzymanie działalności gospodarczej na 31 grudnia 2021 r., rozumiane jako nieprzerwane prowadzenie działalności gospodarczej w okresie od dnia złożenia wniosku o subwencję do 31 grudnia 2021 r. (w okresie od dnia złożenia wniosku do 31 grudnia 2021 r. wobec przedsiębiorcy nie może rozpocząć się likwidacja, upadłość lub restrukturyzacja) oraz
- (ii) utrzymanie średniego zatrudnienia w 2021 r. w porównaniu do 2020 r.

5.2 Jak obliczane jest średnie zatrudnienie na potrzeby ustalenia wysokości umorzenia subwencji dla Mikrofirmy?

Średnie zatrudnienie w danym roku obliczane jest poprzez zsumowanie wszystkich stanów zatrudnienia z ostatnich dni miesiący tego roku i podzielenie tej sumy przez 12.

5.3 Czy w razie zawieszenia prowadzenia działalności Mikrofirma będzie zobowiązana do zwrotu subwencji finansowej?

Jednym z warunków umorzenia subwencji będzie utrzymanie działalności gospodarczej na 31 grudnia 2021 r., rozumiane jako nieprzerwane prowadzenie działalności gospodarczej w okresie od dnia złożenia wniosku o subwencję do 31 grudnia 2021 r. W okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca nie może zaś wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

5.4 Czy dla umorzenia subwencji konieczne jest utrzymanie w zatrudnieniu tych samych pracowników?

Nie. Na potrzeby badania warunków umorzenia subwencji finansowej bierze się pod uwagę średnią liczbę pracowników (średnie zatrudnienie) w okresie objętym badaniem.

5.5 Jakiego rodzaju forma zatrudnienia jest brana pod uwagę do wyliczenia stanu zatrudnienia na potrzeby ustalenia zwrotu subwencji finansowej dla Mikrofirm?

Na potrzeby ustalenia warunków umorzenia subwencji dla Mikrofirmy przez pracownika rozumie się osobę fizyczną: (i) która zgodnie z przepisami polskiego prawa pozostaje z przedsiębiorcą w stosunku pracy oraz, która była zgłoszona przez przedsiębiorcę do ubezpieczenia społecznego na dzień ustalania stanu zatrudnienia na potrzeby określenia maksymalnej wysokości subwencji finansowej przysługującej przedsiębiorcy, z zastrzeżeniem, że stan zatrudnienia określa się w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, lub (ii) współpracującą z przedsiębiorcą, niezależnie od formy prawnej tej

współpracy (w szczególności na podstawie umów cywilnoprawnych, takich jak np. umowa zlecenia), oraz za którą przedsiębiorca odprowadza składki na ubezpieczenia społeczne na dzień ustalania stanu zatrudnienia przedsiębiorcy dla potrzeb określenia maksymalnej wysokości subwencji finansowej.

Rada Ministrów może podjąć, w formie uchwały, z uwzględnieniem sytuacji dotyczącej skutków gospodarczych COVID-19 oraz dostępności środków na finansowanie Programu, decyzję o rozszerzeniu definicji pracownika na potrzeby wyliczenia kwoty subwencji dla przedsiębiorców działających w określonych sektorach o osoby fizyczne współpracujące z przedsiębiorcą na podstawie umów cywilnoprawnych niezależnie od tego, czy przedsiębiorca odprowadza za taką osobę składki na ubezpieczenia społeczne.

5.6 Jak traktowana jest sytuacja, w której pracownik dobrowolnie zrezygnuje z pracy w Mikrofirmie (tj., gdy kwestia utrzymania zatrudnienia nie zależy wyłącznie od pracodawcy)?

Kwestia formy rozstania z pracownikiem, jak i strony inicjującej takie rozstanie, nie ma znaczenia dla badania warunków dotyczących umorzenia subwencji finansowej. Ponadto należy zwrócić uwagę, że bierze się pod uwagę średnią liczbę pracowników (średnie zatrudnienie) w okresie objętym badaniem.

6 Zasady umorzenia subwencji finansowej dla MŚP

6.1 Na jakich zasadach i w jakich przypadkach podlega umorzeniu subwencja finansowa przyznana MŚP?

Otrzymana przez MŚP subwencja finansowa podlega umorzeniu pod warunkiem spełnienia następujących przesłanek:

- utrzymania działalności gospodarczej na 31 grudnia 2021 r., rozumianego jako nieprzerwane prowadzenie działalności gospodarczej w okresie od dnia złożenia wniosku do 31 grudnia 2021 r. (w okresie od dnia złożenia wniosku do 31 grudnia 2021 r. wobec przedsiębiorcy nie może rozpocząć się likwidacja, upadłość lub restrukturyzacja) oraz
- rozliczenia nadwyżki udzielonej subwencji finansowej w terminie po 31 grudnia 2021 r., jednakże nie później niż do 31 stycznia 2022 r., przy czym nie ma możliwości rekompensaty Kosztów Stałych przekraczających otrzymane wsparcie.

Przez nadwyżkę rozumie się kwotę subwencji finansowej otrzymanej na podstawie wskazanych przez przedsiębiorcę we wniosku o udzielenie subwencji finansowej Kosztów Stałych, w sytuacji, gdy rzeczywiste Koszty Stałe okazały się niższe.

Beneficjent wykazuje rzeczywiste Koszty Stałe na podstawie sprawozdań finansowych lub dokumentów księgowych za okres od 1 listopada 2020 r. do 31 marca 2021 r.

6.2 Czy w razie zawieszenia prowadzenia działalności MŚP będzie zobowiązany do zwrotu subwencji finansowej?

Jednym z warunków umorzenia subwencji będzie utrzymanie działalności gospodarczej na 31 grudnia 2021 r., rozumiane jako nieprzerwane prowadzenie działalności gospodarczej w okresie od dnia złożenia wniosku o subwencję do 31 grudnia 2021 r. W okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca nie może zaś wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

6.3 Jakiego rodzaju forma zatrudnienia jest brana pod uwagę do wyliczenia stanu zatrudnienia na potrzeby ustalenia poziomu umorzenia subwencji finansowej dla MŚP?

Na potrzeby ustalenia warunków umorzenia subwencji dla MŚP nie bada się utrzymania poziomu zatrudnienia.